(בעמוד 5)

ידיעות אחרונות

ימי ספורט

מגאזין שבועי • יום חמישי
י' בניסן תשמ"ז — 9.4.87

אהוד סלע: ראשון לציון מארש

(צילום: יוסי רוט)

מיקי רוצה בכל זאת להניף גביע

נכון שזה „רק" גביע המדינה, ולא גביע אירופה, למשל, אבל במכבי ת"א מעולם לא היו שובע לתארים (בעמוד 3)

לילדים

יום חמישי, כ"ח באדר תשמ"ז, 26 במרץ 1987 • „ידיעות אחרונות" תל־אביב ת.ד. 9144 מיקוד 61091. (שנה תשיעית)

שלום, ילדים

הַיּוֹם כִּמְעַט נִדְרַסְתִּי.

נָסַעְתִּי בְּאוֹפַנַּיִם בַּכְּבִישׁ. לֹא־סוֹאָן בִּמְיֻחָד; רָצִיתִי לִפְנוֹת שְׂמֹאלָה, הָרַמְזוֹר כְּבָר הַכְהֵב בְּצָהוֹב, הָיִיתִי בְּטוּחָה שֶׁאַסְפִּיק לִפְנֵי שֶׁיִּתְחַלֵּף לְאָדוֹם – וּלְפֶתַע עָבְרָה בִּדְהָרָה מְטֹרֶפֶת מְכוֹנִית מִצַּד שְׂמֹאל, וְאִלּוּ פָּנִיתִי כְּפִי שֶׁתִּכְנַנְתִּי... אֲנִי מַעֲדִיפָה לֹא לַחְשֹׁב עַל הַהֶמְשֵׁךְ.

בְּתוֹר רוֹכֶבֶת אוֹפַנַּיִם עִירוֹנִית, אֲנִי נִתְקֶלֶת כָּל יוֹם וָיוֹם בְּפִתּוּיִים לַעֲבוֹר עַל הַחֹק: לִנְסֹעַ בְּאֵין־כְּנִיסָה, לָטוּס בִּירִידָה בְּלִי בְּלָמִים, לְהִתְפַּתֵּל בֵּין מְכוֹנִיּוֹת שֶׁעוֹמְדוֹת בָּרַמְזוֹר כְּדֵי לִהְיוֹת הָרִאשׁוֹנָה בַּתּוֹר, וְעוֹד וָעוֹד. זֶה נִרְאֶה כָּל־כָּךְ בָּרוּר [illegible] וּמַמָּשׁ מִתְבַּקֵּשׁ לְהָעֵז וְלִהְיוֹת „מֶלֶךְ הַכְּבִישׁ", וְדַוְקָא עַל שְׁנֵי גַּלְגַּלִּים.

אֲבָל כְּשֶׁהַמַּצָּב מִתְהַפֵּךְ וְיוֹשְׁבִים בְּתוֹךְ מְכוֹנִית, וְרוֹאִים רוֹכֵב־אוֹפַנַּיִם „חוֹתֵךְ" אֶת הַמַּסְלוּל, נוֹסֵעַ בְּאָדוֹם, מֵגִיחַ מוּל הָרֶכֶב בְּ„אֵין־כְּנִיסָה", אַתָּה מִתְמַלֵּא כַּעַס עַל הַחֻצְפָּה שֶׁהֵעֵז לְהִסְתַּכֵּן וּלְהַפְרִיעַ לַמְּכוֹנִית שֶׁבָּהּ אַתָּה יוֹשֵׁב.

גַּם בֵּין הוֹלְכֵי הָרֶגֶל יֵשׁ „מַלְכֵי כְּבִישׁ" כָּאֵלֶּה, שֶׁמִּתְרוֹצְצִים בֵּין גַּלְגַּלֵּי הַמְּכוֹנִיּוֹת כְּאִלּוּ הָיוּ בְּחַדְרָם הַפְּרָטִי, חוֹצִים רְחוֹב בְּלִי לְהִסְתַּכֵּל לַצְּדָדִים, מְגִיחִים לְפֶתַע אֶל אֶמְצַע הַכְּבִישׁ מֵאֲחוֹרֵי אוֹטוֹבּוּס אוֹ בֵּין שְׁתֵּי מְכוֹנִיּוֹת חוֹנוֹת וּמִתְנַהֲגִים כְּאִלּוּ אֵין מִדְרָכוֹת בָּעוֹלָם.

וְאֶת כָּל זֶה כָּתַבְתִּי בְּעִקָּר... לְעַצְמִי, בְּתוֹר תִּזְכֹּרֶת. כִּי אֲנִי לֹא כָּל־כָּךְ גֵּאָה לְהַגִּיד אֶת שָׁלֹשׁ הַמִּלִּים הָאֵלֶּה – „הַיּוֹם כִּמְעַט נִדְרַסְתִּי". אֲנִי מְקַוָּה שֶׁלֹּא אֶצְטָרֵךְ לְהַגִּיד אוֹתָן עוֹד! וְהַלְוַאי שֶׁאַף אֶחָד לֹא.

שֶׁלָּכֶם,

מֵאֵת יָאִיר זַקּוֹבִיץ

לְחוֹף הַיָּם, בְּרֹאשׁ צוּקִים
עוֹמְדִים שְׁלֹשָׁה אַחִים,
וּמֶלַח צַח מִתּוֹךְ שַׂקִּים
לַיָּם הֵם מַשְׁלִיכִים.

אוֹמֵר הַבְּכוֹר לַצְּעִירִים:
"הַשְׁלִיכוּ עוֹד וָעוֹד,
הַמֶּלַח זוֹל, הַמְּחִירִים
יָרְדוּ אֶתְמוֹל מְאֹד!"

אֲבָל בַּיָּם, בֵּין הַדָּגִים
נֵעוֹרָה מְבוּכָה,
הַשִּׁלְטוֹנוֹת שָׁם מֻדְאָגִים:
רַבָּה הַהַמְלָחָה!

פּוֹנִים שָׂרֵי הַמֶּמְשָׁלָה
לַמֶּלֶךְ לִוְיָתָן,
"הוֹשִׁיעָה נָא מִן הַקְּלָלָה,
זֶה מַעֲשֵׂה שָׂטָן!"

אוֹמֵר הַמֶּלֶךְ: "דַּי שְׁטֻיּוֹת,
עַל מָה אַתֶּם בּוֹכִים?
עִם מְלִיחוּת אֶפְשָׁר לִחְיוֹת
בְּתוֹר דָּגִים מְלוּחִים!

וְדָג שֶׁעֹדֶף מְלִיחוּת
גּוֹרֵם לוֹ בְּעָיוֹת,
לְדָג כָּזֶה אֵין כָּל זְכוּת
בַּשִּׁיר הַזֶּה לִהְיוֹת!"

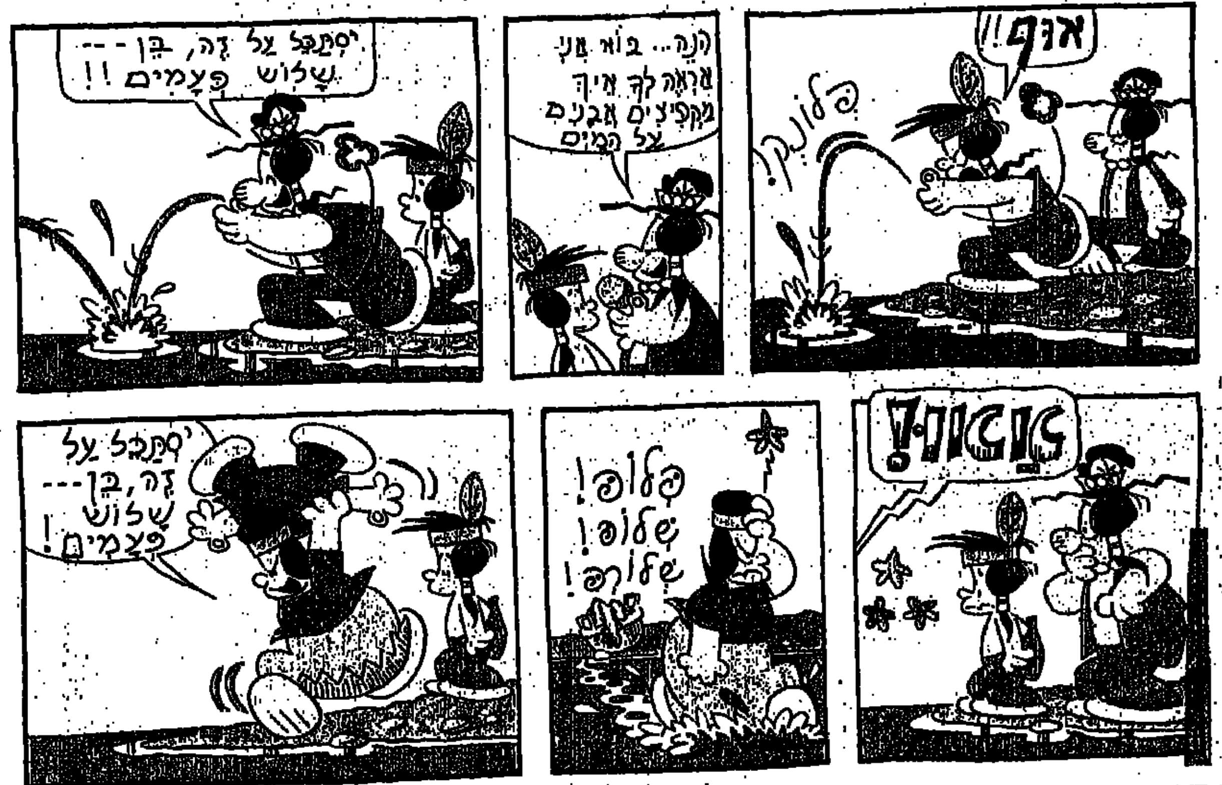

סוֹד הָרַקֶּפֶת

מֵאֵת שִׁישִׁי מֵאִיר

מַדּוּעַ רַקֶּפֶת
רֹאשֵׁךְ אַתְּ כּוֹפֶפֶת?
הֵן בְּתַרְךְ הַוָּרֹד
נָאֶה עַד מְאֹד.
הַאִם אַתְּ נֶעֱצֶבֶת?
אוּלַי מְאֻכְזֶבֶת?

...אֵינֵךְ שׁוֹמַעַת... מָה עוֹנָה?
אַתְּ פָּשׁוּט... בַּיְשָׁנִית?

מאחורי הכותרות / זאב גולדשמיט

אורי מלמיליאן – הכל יחסי

יהודה פילוסוף: יש לי הרגשה שפותחים רגליים כדי להכשיל אותי

השוער יהודה פילוסוף, 35, היה ידוע כספורטאי למופת. שיחק בליגה הלאומית בקבוצות בית"ר ת"א, מכבי נתניה, הפועל ירושלים והפועל ר"ג. העונה, "לעת־זיקנה", נחת בבית"ר נתניה. בשבת שעברה שיחקה בית"ר נתניה עם בית"ר ת"א, וכצפוי הפסידה (2:1). פילוסוף כבר ידע הפסדים מבישים יותר ולא התרגש. אבל בשבת, אחרי ספיגת השער הראשון, עזב את השער בכעס לפני השריקה למחצית.

פילוסוף, מה קרה?

עליתי פצוע למשחק. בהתחלה לא הייתי מיועד לפתוח במשחק. רק כשלחצו עלי והסבירו לי, שהשוער השני, שמעון לביא, כבר חודש־וחצי בלי אימונים, הסכמתי לשחק. במהלך המשחק הרגשתי שאני לא יכול להמשיך, אז ביקשתי מהמאמן, שמעון צ'דנוחה, שיחליף אותי.

לפי העיתונים, לא ביקשת, אלא פשוט עזבת על דעת עצמך, בכעס רב.

יש בזה משהו, אבל לא כל העיתונים היו הוגנים כלפי. לא קיללתי ולא גילגלתי את הפה שלי. האמת היא, שעם קצת מאמץ ולטובת הקבוצה, יכולתי להמשיך עם הפציעה, אבל היה משהו שעצבן אותי. המשהו הזה הוא שחקן בשם סימוני (שמעון רובין).

מה הוא אשם?

סימוני פתח בסידרת קללות כלפי והאשים אותי בספיגת השער. למרות שאני רגיש, אני מוכן לקבל ביקורת, אבל לא ככה, ובטח שלא משחקן שעוד לא תרם כלום לכדורגל.

בכל־זאת, לעזוב את השער במהלך משחק זה מעשה חסר אחריות.

אולי עשיתי דבר לא יפה, אבל אני שלם עם זה במאה אחוז. מילא, רק סימוני, אבל יש עוד כמה שחקנים בקבוצה, שאני לא יודע אם הם בעדי או נגדי.

למה אתה רומז?

יש לי הרגשה, שכמה שחקנים מבית"ר נתניה "פותחים רגליים" כדי להכשיל אותי.

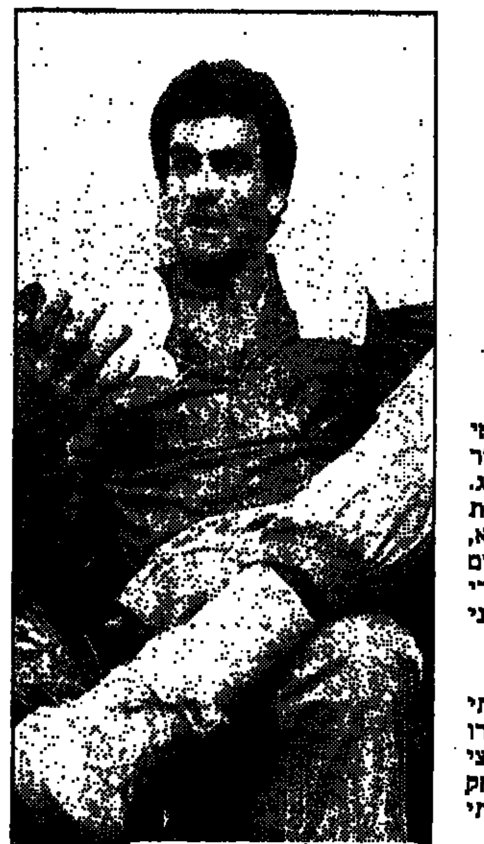

יהודה פילוסוף – אני רגיש

ציון מרילי: אני כועס על מיהיץ' שניפה אותי – אבל זה יעבור לי

מגן מכבי חיפה, ציון מרילי, לא שיחק אתמול עם הנבחרת ברומניה. המאמן מיליאנקו מיהיץ' העדיף להשאיר אותו בבית מסיבות מקצועיות. מרילי נחשב לשחקן הרכב קבוע בנבחרת, ולכן הניפוי שלו השבוע נראה קצת מפתיע.

מרילי, נאלצת לפרק את המזוודות?

לא ארזתי. לנסיעה קצרה כזאת, לוקחים תיק יד, זה מספיק.

אתה כועס על מיהיץ'?

כן, אבל זה יעבור לי. כאב לי שניפו אותי, אבל אני לא מסוג השחקנים שאבכה ואקטר.

מיהיץ' הסביר לך מה הסיבה לאי־זימונך למשחק?

לא, ואני באמת מתפלא עליו. עד היום אני לא מבין למה השאירו אותי בבית.

הוא לקח מגינים טובים ממך?

הוא לא לקח במקומי מגן שמאלי טבעי. על זה אני מתפלא. אני מקווה שהוא חשב טוב לפני שהחליט לוותר עלי.

מיהיץ' טעה?

לדעתי הוא טעה, אבל הוא המפקד, ואני מקבל כל החלטה כמו שהיא. אני רק מקווה, שהטעויות האלה לא יחזרו על עצמן.

ציון מרילי – הוא המפקד

אורי מלמיליאן: לא הייתי מוכן לשחק ברומניה תמורת שום סכום

שליחנו לרומניה, פסח ברק, בדק ומצא, שהכוכב הרומני גיאורגי האג'י נחות מבחינת המשכורת שלו בהשוואה לכוכבי הכדורגל בישראל. כך למשל, מרוויח האג'י בחודש אחד כשליש מהכוכב הירושלמי, אורי מלמיליאן.

אורי, זה מפתיע אותך?

בכלל לא. זה היה לי ברור, אבל ההשוואה לא הוגנת. גם פועל ברומניה מרוויח פחות מפועל בישראל. הכל יחסי. כל אחד מקבל לפי מה שנהוג במדינה שלו. במדינה קומוניסטית מרוויחים מעט, וזה לא משנה אם ישחקו שם האג'י, איאן ראש או מראדונה. אני בטוח שאילו האג'י היה משחק בגרמניה או באיטליה, הוא היה מקבל את המשכורת שהוא באמת ראוי לה.

כמה האג'י היה מרוויח באיטליה, לדעתך?

אני לא מתעסק במספרים, אבל בטוח שהיה יוצא לו הרבה כסף.

ואולי בכל זאת השחקנים בארץ מרוויחים יותר ממה שמגיע להם?

אף שחקן לא יגיד לך את זה. אם שחקן מבקש ככה וככה וההנהלה משלמת, אז זה באמת לא בעיה של מי שדורש, אלא של מי שמשלם.

היית מוכן לשחק ברומניה יחד עם האג'י?

ברומניה לא הייתי משחק תמורת כל סכום שיציעו לי.

שמעון ביטון: תן לבאר־שבע את בית"ר י־ם כל שבת ונהיה קבוצת צמרת

ההפסד היחיד עד כה של בית"ר ירושלים בליגה היה בסיבוב הראשון, בבאר־שבע. את שער הנצחון הבקיע חייל אלמוני, שמעון ביטון. מחרתיים תארח בית"ר ירושלים את הפועל באר־שבע למשחק גומלין.

שמעון ביטון, אתה זוכר את השער שלך נגד בית"ר?

זוכר, בטח זוכר. דבר כזה אי־אפשר לשכוח. זה היה השער הכי חשוב בקריירה שלי.

השער הזה קידם אותך בקבוצה?

השער הזה רק הכניס אותי לשאננות. הכותרות בעיתונים וכל הרעש סביבי לא עזרו לי. עובדה, כבר עשרה מחזורים לא כבשתי שער.

מתגעגע לבית"ר ירושלים?

בהחלט. הפועל באר־שבע קבוצה טובה שאוהבת אתגרים. הולך לנו נגד קבוצות חזקות. תן לנו את בית"ר ירושלים כל שבת, והראה שהפועל באר־שבע תהיה קבוצת צמרת.

תוכל להבקיע נגד בית"ר ירושלים פעמיים בעונה?

אני מאמין בעצמי וביכולת שלי. אני מקווה לחזור על המיבצע שלי מהמשחק הראשון גם בבלומפילד. זה יפצה אותי על כל התקופה הקשה שעברתי מאז המשחק הקודם נגדם.

שער־נצחון שלך עלול לקלקל לבית"ר ירושלים את הזכיה באליפות.

אל תדאג, בית"ר ירושלים תיקח אליפות, גם אם ננצח אותם בשבת. אין מה לעשות, הם הכי טובים בליגה.

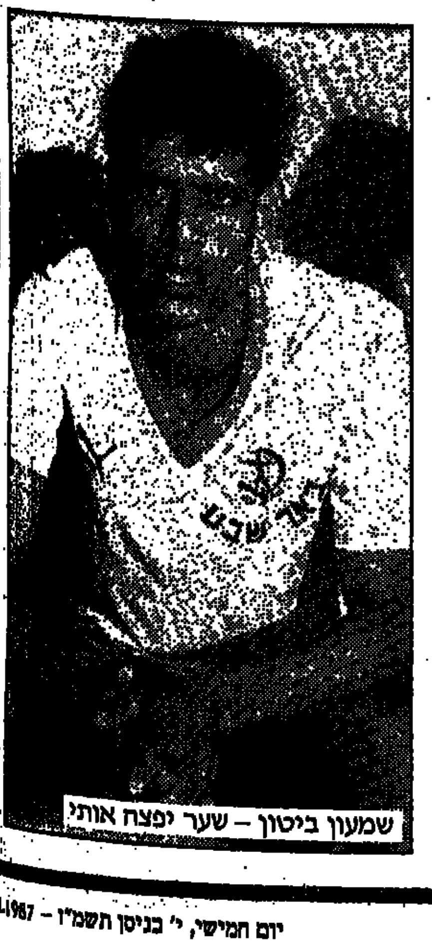

שמעון ביטון – שער יפצה אותי

פסק זמן / רפאל נאה

ורד הגליל

מבחינה מסויימת, קבוצת הכדורסל של הפועל גליל־עליון היא ה"פרח" של הצפון. היא משמשת מקור לגאווה, סם־חיים מבחינה תרבותית • אבל יש גם הרואים את הקוצים של הפרח הזה. אלה, האופוזיציונרים, מתרעמים על הסכומים הגבוהים המושקעים בקבוצה ועל אורח־החיים של הכדורסלנים, שאינו עומד בקנה אחד עם זה של אנשי ההתיישבות העובדת • הערב תעשה הקבוצה היסטוריה, כאשר תופיע בראשונה בתולדותיה בגמר הגביע. היסטוריה אחת היא כבר עשתה העונה, כאשר הבטיחה לעצמה, בפעם הראשונה, כרטיס־השתתפות במופעל אירופי – למחזיקות גביע

מאמן אריה מלניאק ועוזרו אריק מנקין. המטרה הערב – לשכוח את אכזבת הפליי־אוף

הגליל ללא האצבע המפורסמת שלו הוא לא אותו גליל. גם הגליל ללא קבוצת הכדורסל שלו איננו אותו גליל. שהרי הקבוצה כבר הפכה לחלק מההווי המקומי.

נכון, לקבוצה יש הרבה "אופוזיציונרים" – ואלה יצאו מ"חוריהם", אחרי שהיא נכשלה בפליי־אוף: עפה אחרי הסיבוב הראשון, ודורגה במקום שביעי־שמיני – אחרי שסיימה את הליגה במקום השלישי. אבל גם אותם מתנגדים, המוחים נגד ההוצאה הכספית הגדולה על הקבוצה, לא יוכלו לקחת מהקבוצה את שהעניקה לגליל.

הפועל גליל־עליון הפכה ל"סם החיים" התרבותי של הצפון. כאשר ניצחה, היתה גאוות כל האזור. הפסדים הורידו את המורל לרבים בצפון. הפועל גליל־עליון כדורסל, היא מעבר לספורט. זהו גם הגיוון והתרבות של תושבי הגליל.

הכשלון בגמר־סל לא יכול לקחת ממנה את הישג ההעפלה לגמר הגביע. גם לא את כרטיס ההשתתפות בעונה הבאה במפעל אירופי, בגביע למחזיקות גביע, לראשונה בתולדותיה.

הערב, בהיכל יד־אליהו, יהיה חג לכל הגליל־העליון. הכל בזכותם של ארז חזן, שמואל זיסמן, ברוך ליף, טרי ווייט וחבריהם, שיופיעו, גם כאן בראשונה בתולדות הקבוצה, בגמר גביע המדינה, נגד מכבי ת"א.

כאשר יעלו השחקנים מהצפון למישטח ביד־אליהו, ידיהם ורגליהם ירעדו מן הסתם, אבל זו תהיה שעתה היפה של הקבוצה. שעתם היפה של ישע כהן, גליל גורלי, חגי אלכסנדר, עמית גל, יוסי נשר, חנן יניב, מיכה שטראוס ורבים וטובים אחרים, שנלחמו או נלחמים עד היום בציפורניהם לקיום הקבוצה.

• חגיגות מוקדמות

כאשר תישמע שריקת־הפתיחה, ישכחו הכדורסלנים את הכשלון בפליי־אוף. לנגד עיניהם של השחקנים ושל המאמן אריה מליניאק תעמוד רק משימה אחת: להצליח, להופיע בצורה מכובדת, להוכיח כי גם הגליל מסוגלת להוות יריבה למכבי ת"א.

בגליל סבורים, כי שילמו בפליי־אוף את מחיר התהילה בגביע. החגיגות המוקדמות היו בעוכריהם. הערב ירצו להחזיר לעצמם לפחות חלק ממה ש"שילמו" בכשלון בפליי־אוף. אומנם, נצחון על מכבי ת"א במעמד הזה, אפשרי בערך כמו העפלת קיבוץ כפר־גלעדי ליד־אליהו, אבל בגליל לא מרימים ידיים. יודעים כי מדובר בספורט ובספורט אפשר להפתיע.

עם זאת, אין מסתירים את החשש מכך שהמשחק יתקיים בביתה של מכבי ת"א. אין לגליליים טענות, שכן הגמר נקבע להיערך במיתקן הגדול והטוב בארץ, אבל אנשי הגליל היו מעדיפים, כמובן, שהמשחק היה מתקיים לפחות באמצע הדרך. חיפה היתה מתאימה להם יותר.

בתוך ההנהלה של הקבוצה עצמה אומנם נתגלו חילוקי דעות, אבל מבחינה ציבורית הכל דופק כמו שעון. הפועל גליל־עליון היא דגם לקבוצה מסודרת. הכדורסלנים מתאמנים בדרך־כלל פעמיים ביום. התשלומים מגיעים בזמן. לשעבר, יוצאים למחנה־אימון, כמו לפני הגמר, בשפיים, עם אוטובוס צמוד, של המועצה האזורית.

יש בגליל חברי משקים, המתקוממים על ההוצאה הכספית הגדולה הכרוכה בקיום הקבוצה. הם רואים בצורת החיים של הכדורסלנים ראוותנות. אבל אם רוצים בקיומה של קבוצת כדורסל בליגה הלאומית, צריכים להבין, כי זה חלק מהמשחק. גם אם הם מבינים זאת, הרי אופוזיציונרים מתקשים לעכל את העובדה, שקבוצה המייצגת את ההתיישבות העובדת "מתנהגת" כמו קבוצה עירונית.

בקבוצה יודעים, כי רק הישגים ירגיעו את המתנגדים. בפליי־אוף אומנם לא הצליחו, אבל הופעה מכובדת במעמד הגמר אולי "תרכך" את המשמיצים.

• שיירת אוטובוסים

ינקו, ישבתו, ישמיצו – זה לא ישנה את העובדה, כי היום הזה יירשם כיום היסטורי מבחינת הספורט בגליל העליון. יום היסטורי גם עבור הזאטוטים בכפר־גלעדי, שמיר, עמיר ונאות מרדכי, המנסים לחקות את ברוך ליף, טרי ווייט, שמואל זיסמן, רוני כהן וחבריהם לקבוצה. רבים רבים יירדו הערב מהגליל לתל־אביב, בשיירת אוטובוסים.

הערב הזה יהיה בבחינת אירוע מיוחד ומרגש גם עבור שמואל זיסמן, שהופיע בעבר בשלושה גמרים, גם עבור המאמן אריה מליניאק ועוזרו אריק מנקין.

את אווירת גמר־הגביע המתקרב חשנו כבר השבוע באימוני הקבוצה, שהתקיימו בהיכל התל־אביבי. בשביל המנהל עמית גל והאחראי למשק, צבי ברגמן, אלה לא היו אימונים רגילים וניתן היה להבחין בכך היטב על פניהם.

גמר גביע, אבל המאמן מליניאק עדיין מבכה את הפליי־אוף. "היינו מוכנים היטב, אבל בגלל ההפסדים בסיבוב הראשון של הגמר־סל פיספסנו את הגמר".

למליניאק, אגב, זהו גמר גביע ראשון. הוא אינו טיפוס שמתרגש, אך מודה שהוא מתוח במקצת.

יש לו סיבה טובה. היריבה שלו, ככלות הכל, היא מכבי ת"א.

זיסמן: אותה הרגשה שהיתה לי במכבי ת"א

שמואל זיסמן כבר השתתף בעבר בשלושה משחקי גמר. אומר: "ההרגשה לפני המשחק הערב היא אותה הרגשה שהיתה לי כששיחקתי במכבי ת"א, אם כי האווירה מסביב והמוטיבציה בגליל שונה, משום שמדובר בגמר ראשון, גמר היסטורי. אני מקווה שנשאיר רושם טוב ונענה על ציפיות האוהדים. מכבי ת"א איננה עוד יריבה. מדובר בקבוצה מנוסה מאוד, בעלת מסורת בהופעות בגמרים. אני עצמי מקווה להיות בכושר".

ארז חזן: משחק אחרון בגליל? לא מוכן לענות

"על גודל המעמד אוכל לספר רק בסיום המשחק. עדיין לא התנסיתי בהופעה בגמר הגביע", אמר לנו ארז חזן, גלילי אמיתי בקבוצה. "ברור שאנחנו מייחסים חשיבות רבה לאירוע. בחודש האחרון התאמנו בקפדנות. השאלה היא רק האם ההמגה מהמשחקים לא פגעה בנו".

ארז תיכנן בשעתו לעזוב בסיום העונה את הגליל. השבוע שאלנו אותו האם הערב זהו אכן המשחק האחרון שלו בקבוצה. חזן: "לא מדברים על הנושא לפני הגמר. קיימים דברים שעדיין לא ניסגרו".

הנפלד: מחכה לו עוד גמר מול מכבי:בנוער

כולם מדברים על גמר אחד. נדב הנפלד (19), הכשרון הגדול שהגיע לקבוצה מרמת־השרון, מדבר על שניים. הוא העפיל לגמר גם עם קבוצת הנוער של המועדון. גם כאן יהיה המשחק נגד מכבי ת"א, ב־23 בחודש.

הנפלד הוא התגלית של אריה מליניאק, שהביא אותו לגליל. בקבוצה מקווים, כי ימשיך עונה נוספת. הוא אומר: "זו בעייה. הדבר תלוי בהסכמת רמת־השרון".

בעצם ההופעה בשני גמרים רואה נדב הישג לגליל. טוען: "בקבוצת הנוער אני חשוב יותר".

לקראת הגמר הערב הוא אומר: "מכבי אומנם טובה יותר. היא הופיעה בגמר האירופי, אבל סיכויים תמיד יש. השאלה היא מה תהיה יכולתה של מכבי, איזה יום תתפוס ובאיזו צורה אנחנו נופיע".

אריק מנקין: עושה מה שטוב לגליל

אריק מנקין, עוזר המאמן של אריה מליניאק, הוא סיפור עליה אמיתי. לא עוד כדורסלן אמריקני שהגיע לארץ כדי לשחק כדורסל, הכריז על עצמו כעולה חדש ואחרי תקופה קצרה חזר לארה"ב.

15 שנים בארץ. שיחק במכבי ת"א, מ־1979 בגליל, מספר שנים כשחקן, אחר־כך כעוזר־מאמן. נשוי לסלינה ואב לשלוש בנות. בנה בקרית־שמונה את ביתו. הסתדר היטב מבחינה כלכלית, מחזיק בתחנת־דלק. באחרונה הגדיל את ביתו ל־300 מ"ר. אינו מוכן להחליף את הגליל בשום מקום אחר.

מאמן קבוצת ילדים בנאות־מרדכי, שני סגלים אזוריים ולומד בקורס־מאמנים במכון וינגייט. רוצה להיות, בבוא היום, מאמן ראשי ומחכה לרגע שלו. "אני עושה תמיד מה שטוב לגליל, גם אם זה רע לי. לפני שנתיים ויתרתי לגליל מילר על מקומי במשרה. הכל לטובת הקבוצה, לטובת הגליל. אתה שואל אם אתמנה בעתיד למאמן הקבוצה? זה קשור לפוליטיקה. לפעמים היא פועלת לטובתי, לפעמים לא". (רמי רחמים)

מנהל עמית גל: ויתר על כתיבה בעיתון

עמית גל, מנהל הקבוצה, החליף את חנן יניב משמיר. אשתקד עוד כתב בעיתונים. העונה נאלץ לוותר על הכתיבה לטובת ניהול הקבוצה. חבר קיבוץ עמיר, בכתוב, לא תיאר לעצמו כמה זמן נאלץ מנהל קבוצה להקדיש לתפקיד. מדי יום, עשר שעות על גבי שעות ועדיין לא מספיק לעשות הכל. סוף היום שלו [illegible] כולל שתי נסיעות לבית־חולים בצפת, פגישה במועצה, איזה בוקר, איזה ערב ועוד ועוד.

בכתב, חפש ידיעות. עכשיו, מעבר לשער של המתרס, הוא "מתגונן": הידיעות נשארות במשפחת הקבוצה, לא לפירסום.

כבר לא ילד

כבר לפני עשר שנים, אחרי שנפצע קשה בבירכו, המליצו הרופאים לאהוד סלע לפרוש מהכדוריד. השוער הבינלאומי דחה את ההמלצה ● השבוע, בגיל 41 פלוס, הוא זכה עם מכבי ראשל"צ באליפות והוכיח עד כמה צדק אז ● זקן־השחקנים בליגה עדיין אינו חושב על פרישה: „הרגשתי טוב כל העונה, אין שום סיבה שלא אמשיך. אפרוש רק כשארגיש שהרגליים לא מושכות יותר" ● יוסי סאמט, המתחרה שלו על אפודת השוער בקבוצה: „הוא שוער גדול, שמשחק בלי שום קשר לגיל שלו. הדבר הבולט אצלו היא ההתמדה. אני לומד ממנו הרבה בנושא הזה" ● אגב, כאשר סלע עשה הסבה מתפקיד מגן בקבוצת הכדורגל של הכח ר"ג לשחקן כדוריד, עדיין שיחקו 11 שחקנים בכל קבוצה...● חתיכת היסטוריה

על הפרק / דן חי

אהוד סלע מניף את גביע המדינה בו זכה עם מכבי ראשל"צ בעונה שעברה. את תואר האליפות הראשון שלו רשם רק בגיל 39. בסוף החודש שוב יגן על הגביע

לפני עשר שנים כבר המליצו לא־הוד סלע לפרוש. במהלך משחק דרבי עם הפועל ראשל"צ נפגעה בירכו של שוער מכבי ראשל"צ בהתנגשות עם שחקן יריב. הנזק אז: מי־ניסקוס קרוע וקרע ברצועת הברך. הרופ־אים הבטיחו אז, שממילא יצלע כל חייו. על כדוריד כבר הפסיקו לחשוב.

סלע לא קנה את ההמלצה. ארבעה חודשים מאומצים של טיפולים רפואיים ואימונים אישיים החזירו אותו לתמונה. השבוע, בגיל 41 פלוס, היקנ־תה יכולת טובה של סלע למכבי ראשל"צ אליפות שלישית ברציפות. סלע היה מגורמי הנצחון בשלו־שת משחקי הגמר־ייר מול היריבה העירונית. הגיל אצלו, מסתבר, לא משחק תפקיד.

אחרי הזכיה באליפות היה לסלע זמן לעשות סיכום קצר. טוען שלולא הפציעה אז, כבר היה פו־רש. הקביעה ההחלטית של הרופאים רק דירבנה או־תו להמשיך. עכשיו, הוא אומר, כבר קשה לו לתת תשובה לשאלה הניצחית, מתי יפרוש. הוא כאילו מתנצל: „הרגשתי טוב כל העונה, אין שום סיבה שלא אמשיך". אחר־כך חוזר על דברים שכבר אמר בעבר: „אפרוש רק כשארגיש שהרגליים כבר לא מושכות יותר".

מי שראה את סלע בשלושת משחקי הגמר־ייר האחרונים, לא יסכים להמר על מועד פרישתו. איש לא יקח סיכון. לא כשמדובר בסלע. העונה כבר היה לו ניתוח קטן בברך, אותה ברך שנפגעה לפני עשר שנים. בכל זאת הוא המשיך.

● מסתכל בעיניים

קשה להגיד שיש לו מיבנה־גוף של שוער ממר־צע. רחוק מזה. מנגד, יש לו אינסטינקטים מפותחים בצורה יוצאת־מהכלל. כשהכדור „נורה" לעבר הש־ער, הוא מזנק לכיוון הנכון, בתיזמון מהיר, מדהים. בזריקת־עונשין משיבעה מטרים (ה„פנדל" של הכדו־ריד) הוא נחשב לעוצר הכי טוב בארץ. אומרים שכ־שהשחקן עומד לזרוק את הכדור, סלע מסתכל לו בעיניים. לפי המבט, הוא כבר יודע לאיזה כיוון יזרק הכדור.

יש לו ראיית־משחק מעולה. הוא יכול לראות את שוער היריב עומד מחוץ לשערו, לזרוק את הכ־דור מצד אחד של המגרש לשני, מעל השוער ופני־מה. יש לו ברקורד שערים כאלה. ברקורד שלו רשו־מים גם אין־ספור אסיסטים. „פאסים" שלו על כל המיגרש לשחקן קבוצתו, לפני שהאחרון מחדיר את הכדור פנימה.

זה אולי מה שעושה אותו לכל־כך יוצא־דופן. זה גם מה שמקנה לו את תואר השחקן הוותיק ביותר בליגה לכדוריד. התואר האחרון מקנה לו עוד כמה יתרונות. לא מעט בזכות הגיל, הוא משרה על הש־חקנים בטחון רב ורגיעה במשחק. סלע מנהיג את קבוצתו מאחור.

ההסבר שהוא נותן ליכולת שלו „צריך להיוולד עם זה, עם האינסטינקטים שיש לי, אי־הפחד או היכולת הפיזית. היתר זה כבר מיומנות שבאה עם השנים".

חבריו לקבוצה אומרים עליו, שכאשר סלע בש־ער, כל המשחק הולך קל יותר, יש על מי לסמוך. בשלושת משחקי הפליי־אוף הדברים הללו קיבלו הוכחה נוספת.

כשפרש בתחילת העונה ותיק אחר, עקיבא לפי־לר, היו שניבאו לסלע מהלך דומה. פיקפקו עד כמה אפשר עוד לשחק, ולשחק טוב. סלע פשוט צוחק מכל התחזיות האלה. כשהוא התחיל לשחק כדוריד, בגיל 16, עוד שיחקו 11 שחקנים בכל קבוצה. שייך לימי בראשית של הכדוריד הישראלי. נושא איתו חתיכה של היסטוריה.

● מגן בהכח ר"ג

התחיל בכלל בכדורגל. היה מגן בהכח מכבי רמת־גן. במקביל שיחק כדוריד בבית־ספר. לא לקח לו הרבה זמן כדי להחליט, שדווקא בכדוריד יש לו עתיד. נירשם במכבי ר"ג. כשעלה לבוגרים, בגיל 17, כבר שיחקו שם שבעה שחקנים. לסלע כבר היה מקום בשביעיה הראשונה של הקבוצה.

חודש אחרי שעלה לבוגרים, כבר קיבל זימון לסגל הנבחרת הלאומית. ארבעה חודשים מאוחר יו־תר כבר רשם לזכותו הופעה ראשונה במדי הנבחרת, במשחק מול יפאן. 10 שנים מאוחר יותר, ב־1974 רשם את משחק־השיא בקריירה שלו בנבחרת, שוב מול אותה יפאן. זכרון ההופעה הראשונה שלו בנבח־רת, עשה לו, כנראה, משהו. מאז אותה הופעה אסף עוד 62 הופעות במדים הלאומיים.

לראשון־לציון הגיע סלע לפני 12 שנה. שנתיים קודם לכן התפרקה קבוצת־האם שלו, מכבי ר"ג. אח־רי שנתיים בהפועל פ"ת נחת בראשל"צ. לא הצטער מעולם על הבחירה הזאת. „לא הצטערתי אף פעם על שום דבר שעשיתי בקריירה. אילו הייתי חוזר אחורה, הייתי עושה שוב הכל מחדש, בדיוק אותו הדבר".

הוא מודה: „בשעתו, ללכת למכבי ראשל"צ זה היה הימור. עם הזמן התברר לי, שבאתי לקבוצה שמנוהלת טוב, ניהול מקצועי, עם מיתקן משלה. ההשגים באו כהמשך לזה".

המעבר לראשל"צ הוכיח את עצמו. לפני שלוש שנים זכה לחוויה יוצאת־דופן בכדוריד הישראלי, כשהגיע עם מכבי ראשל"צ למעמד חצי־גמר אלי־פות אירופה למחזיקות־גביע. מול ראשל"צ התייצבה אז קבוצת ברצלונה, אימפריה בכדוריד האירופי. לפ־ני שנתיים, בגיל 39 זכה סוף־סוף, בראשונה בקריי־רה שלו, בכתר האליפות. מאז עשה את זה עוד פעמיים. האחרונה – השבוע.

● הכי טובה בענף

למרות שהקבוצה סיימה העונה במקום השני את משחקי הליגה, אומר סלע בהחלטיות: „מכבי ראשל"צ היתה ונשארה הכי טובה בענף. ההחלטה לעשות משחקי גמר־ייר על האליפות, גרמה ליכולת שלנו. זו ההחלטה הכי אנטי־ספורטיבית שיכולה להיות. אילו לא היו משחקי גמר־ייר, היינו גומרים ללא ספק במקום הראשון. עקב הנסיבות, ההתייח־סות שלנו במשך העונה לעניין לא היתה רצינית. ידענו שבסוף נוכל להבטיח לעצמנו את האליפות".

במכבי ראשל"צ אומרים, שבארץ יש שני שוע־רים טובים: אהוד סלע ויוסי סאמט. שניהם מאותה קבוצה. לא כל־כך ברור מי השוער הראשון ומי הש־ני. בליגה הם שיחקו ברוטציה, עם עדיפות לסאמט דווקא. האחרון גם נכלל בסגל הנבחרת. את משחקי הליגה סיים סאמט עם פציעה בידו. לפליי־אוף כבר לא יכול היה לגרור את הסיפור. סלע נותר לבד במערכה.

סאמט אומר: „כשבאתי לראשל"צ, לפני שלוש שנים, ידעתי שאני משחק עם שוער מצוין. הבנתי שהנטל יתחלק בינינו. סלע שוער גדול, אין ספק. הוא משחק בלי שום קשר לגיל שלו. במשך העונה הוא לא היה טוב, אבל כשאני לא הייתי מסוגל לשחק, בפליי־אוף, הוא סתם את הפרצות".

סאמט מזכיר: „הבאתי אותם עד לפליי־אוף. סלע המשיך משם. הדבר הבולט אצלו: ההתמדה. מודה, גם אני לומד ממנו הרבה בעניין".

סלע מרגיש קצת לא נעים בעניין של סאמט: „ברוב המשחקים העונה הוא שיחק. הפציעה באה לו דווקא בסוף. אני מצטער בשבילו, אבל זה הספורט. לא זוכר כמה פעמים נפצעתי בעצמי, אבל הרבה. למרות הכל, אני עדיין כאן".

5 מחזורים להיסטוריה

בין נאפולי לבין תואר אליפות איטלקי, ראשון בתולדותיה, מפרידים חמישה משחקים בלבד ● כדי להגיע לעמדה כזו היתה זקוקה הקבוצה, שסיימה אשתקד שלישית, שכוכבה הגדול, דייגו ארמנדו מראדונה, יהפוך מכוכב על – למנהיג; מנהיג, שיוכל להסיר את הכתר מראשו של סופרסטאר פלאטיני וקבוצתו יובנטוס ● בקיץ שעבר, במונדיאל, במדי ארגנטינה, הוכיח עצמו דייגו כמנהיג גדול; מספטמבר הוא עושה זאת בהצלחה רבה במדי נאפולי ● מראדונה כבר זכה במדי נאפולי בהכרה „רשמית", גם מצידו של פלאטיני, כמספר 1. עתה הוא זקוק לקבלה – תואר אליפות אירופי ראשון, אחרי הכשלון בברצלונה הספרדית ● חמישה מחזורים לפני הסיום, עם „פור" של ארבע נקודות בראש הטבלה, נראה חלומם של נאפולי ודייגו על סף הגשמה

זירת חוץ / חגי קרן צבי

מחודש יוני האחרון זורמים המ־אורעות אצל דייגו ארמנדו מראדונה בקצב רצחני. ביוני הוכתר ל„כדורגלן מספר 1 בעו־לם", עוד לפני שזכה בגביע העולמי. כשהניף את הגביע, אחרי נצחון בגמר (2:3) על מערב־גרמניה, התפתח בעולם „קרב" של מי יעניק יותר תארים לקשר בן ה־26.

מספטמבר, לחץ סופרסטאר־דייגו על דוושת הלי־גה האיטלקית. חמישה מחזורים מפרידים עתה בין הכדורגלן, שזכה בגביע העולמי עוד לפני שהגשים שאיפה „צדדית" – אליפות ראשונה, באירופה – לבין הגשמת השאיפה הזו, במדי נאפולי האיטלקית.

חודשים של ריגושים עוברים על סופרסטאר־מראדונה גם מבחינה אישית. לפני שלושה חודשים הביאה לעולם צעירה נאפוליטאנית בן וטענה, שהד־אב הוא „המלך" דייגו. התביעה לאבהות, שהפכה לתביעה משפטית, היתה על רקע הבטן התפוחה של ארושתו של מראדונה וחברתו לחיים, קלאודיה וילפאנה, הארגנטינית הסוערת.

ביום חמישי ילדה קלאודיה יורשת ל„מלך" הכ־דורגל. דאלמה נאריאה, הקרויה על שם אימו של דייגו, הגיחה לאוויר העולם בבית־החולים „דל סול" בבואנוס־איירס. אביה, במקום לצעוד עצבני במסד־רון בית־החולים „כמקובל", שוחרר מהאימון בנאפו־לי ועקב אחרי הלידה ב„שידור חי" דרך שפופרת הטלפון. לא היה זה מקרי שהלידה היתה בארגנטינה. דייגו לא רצה כי ארושתו תלד בנאפולי, ליד ה„אח הזרה".

תגובה לעיתונות בעקבות הלידה – הוא לא מסר. דייגו מנוהל ברוגז עם חלק מהעיתונות הנאפוליט־נית, בגלל דיווחה על פרשת התינוק, שהוא מכחיש לגביו אבהות. סוכנויות התחרו על צילום ראשון ובלעדי של ה„מלך" וה„נסיכה". הציעו למראדונה 170 אלף דולר, אך הכוכב, שמשכורתו בנאפולי מגיעה ל־1.5 מיליון דולר בשנה, אמר לא.

ביום ראשון, אבא־דייגו כבר לא יכול היה להתר־כז במשחק באמפולי – 0:0. ניידת־משטרה המתינה לו בסיום המשחק והביאה אותו לשדה־התעופה, משם המריא לבואנוס־איירס. התינוקת דאלמה נארי־אה שקלה בלידה 4 ק"ג ורבע, בערך המשקל של הגביע העולמי. דייגו, המורגל בהנפות של גביעים כבדים יותר, העלה את החיוך החצי־בוכה שלו, המו־כר כל כך מבימת הכבוד ב„אצטקה", והחזיק בעדי־נות את הנסיכה.

● העברת השרביט

לפני 11 יום הפיל מראדונה „על הפנים" את יובנטוס, בנצחון 1:2, שצימק עוד יותר סיכוייה של האלופה להגן על כיתרה. משנת היווסדה, 1926, ממתינים בנאפולי לאליפות. הקבוצה מעיר־הנמל זכתה בגביע ב־1962 וזהו תוארה האחד והיחיד, מול ארונות הגביעים המתפקעים של יובנטוס, עם 22 תארי־אליפות, בין היתר.

המשחק נאפולי – יובנטוס סימל גם את העברת „שרביט המלוכה" באיטליה מידיו של מישל פלאטי־ני הצרפתי לדייגו, בהזדמנות, אולי האחרונה, של האלופה למנוע מנאפולי לרשת אותה. בעצם, טקס העברת הכתר החל כבר בנובמבר, בסיבוב הראשון, כשנאפולי חזרה מטורינו עם נצחון 1:3 על „יובה". שבועיים לפני כן חזרה נאפולי גם מרומא עם שתי נקודות.

יובנטוס תיאלץ להיפרד העונה מהכתר. בעונה הבאה תנסה לזכות בו מחדש בעזרת המבקיע הלי־ברפולי־וולשי. איאן ראש, שיחליף את פלאטיני. הכוכב הצרפתי החל לאבד מהמומנטום שלו כבר במונדיאל. ההמשך לירידה היה באיטליה, בה לא כבש מישל שער במשך 2091 דקות. אולם הוא מע־ניק למראדונה כתר שבו משובצים כמעט כל התא־רים האפשריים, בדרג מועדון.

מראדונה הוא מספר 1 בעולם ולבטח מספר 1 באיטליה. כל שהוא צריך עתה היא הקבלה – אלי־פות.

פלאטיני מודה שהודח ע"י מראדונה: „פעם אני ומראדונה היינו מספר 1 ו־2 בעולם. עכשיו קיים רק מספר 1, וזה הוא".

מראדונה מגיב: „כשבאתי לאיטליה, היה פלאטי־ני המלך. הייתי צריך לשחק עשר פעמים ברמה של ציון 10, כדי שאנשים יתחילו לדבר על מראדונה. יתכן שהתקרבתי לעברו, אבל עדיין אני לא בטוח שאני מספר 1".

● אגדה עולמית

דינו מארקוני, המאמן הנוכחי של יובנטוס, יכול יותר מכולם להשוות בין פלאטיני למראדונה. הוא המאמן היחיד שהדריך את שני מספרי ה־10. את מישל ב„יובה" ואת דייגו בנאפולי – ב־1984, העונה הראשונה של דייגו בקבוצה, שהיתה מועמדת לירי־דה בשלב מסויים.

מארקוני אומר: „קשה לעשות את ההשוואה בין שני הכוכבים הגדולים. אילו היו משחקים ביחד, זו היתה אגדה עולמית".

את מארקוני אפשר להשוות לסואר לואיס מנוטי ביחס למראדונה. כשם שמארקוני לא לקח עם דייגו אליפות, כך גם מנוטי לא הפיק מדייגו אליפויות. לא בנבחרת ארגנטינה במונדיאל בספרד ב־1982 ולא בברצלונה בעונה וחצי.

את אוטביו ביאנקי, שהחליף בנאפולי את מארקוני ב־1985, אפשר להשוות מבחינה זו לקרלוס בילאר־דו, יורשו של מנוטי בנבחרת ארגנטינה. דייגו קיבל מבילארדו הכל – תפקיד הקפטן, חופש, סמכות. העיקר: שיבטא את עצמו ושהבחורים יעבדו, והם עב־דו – וזכו בתואר העולמי במכסיקו.

זה עומד לקרות גם בנאפולי. את העונה שעברה סיימה נאפולי במקום השלישי, אחרי יובנטוס ורומא, מקום שזיכה את הקבוצה בכרטיס־השתתפות בגביע אופ"א. הרומן של נאפולי באופ"א היה קצר ביותר. דייגו החטיא פנדל מול טולוז – ונאפולי עפה כבר בסיבוב הראשון.

בליגה, הסיפור של נאפולי הרבה יותר מרשים. הם פתחו את העונה עם 13 משחקים ללא הפסד. איצטדיון „סאן פאולו" קלט שוב ושוב בממוצע 60 אלף צופים, ולפעמים 80 אלף. הדהרה נבלמה במח־זור ה־14. פיורנטינה גברה על נאפולי 1:3. מראדונה הושעה למשחק בגלל ביקורת שלו על השיפוט במשחק. בערך במקביל התפוצצה שערוריית תביעת האבהות; הברגים בקרסולו הפגוע של דייגו זזו. פר־סמו ידיעות כי ריאל, באיירן וטוטנהאם מציעות לו חוזים.

נוצר רושם שמראדונה מתנוטט, שזה יותר מדי בשבילו. הוא הצהיר, שייעדר תקופה ממושכת בגלל הפציעה בקרסול, אך ההכחשה לא אחרה לבוא. מרא־דונה לקח עצמו בידיים, עלה למגרש בשפתיים חשוקות מכאבים. נאפולי הגדילה את יתרונה בראש הטבלה לחמש נקודות, עד המחזור ה־23, בו נחלה הפסד שני, 1:0 במילאנו, לאינטר. היתרון הצטמצם לשלוש נקודות.

הנצחון השני על יובנטוס חזר והקנה לנאפולי יתרון של חמש נקודות בראש הטבלה, שישה מחזו־רים לפני הסיום. נאפולי, שככר עשתה היסטוריה כאשר הוכתרה בראשונה בתולדותיה כאלופת הס־בוב הראשון, ניפצה בזכייתה הכפולה מול „יובה" מחסום היסטורי אחר: 29 שנה לא נטלו הנאפוליטא־נים את כל נקודות הליגה מקבוצת־פיאט.

● דמעות ודגלים

פרננדו רומנו, כובש שער־הנצחון מול יובנטוס במשחק השני, הוא אחד משחקני־הרכש של המאמן ביאנקי, שהתגבשו סביב דייגו וצוות אפור, יחסית. אחד ה„אפורים" האלה, המגן סנדרו ראניקה, קיבל מול יובנטוס את הכדור לאחר בעיטת־עונשין של מראדונה וכבש את השער הראשון.

המאמן ביאנקי וצוות טכני של המאמנים המפו־רסמים פיירו מארינו ואיטאלו אלורי, עומדים מאחו־רי מסע־ההצלחות של המועדון. על הניהול מפקח הנשיא ובעל המועדון, קוראדו פרלאנו. הוא הבין, שאיצטדיון הקבוצה בן 80 אלף המקומות והפוטנצי־אל הטמון במיליון וחצי תושבי נאפולי, תובעים קבוצה עם סופרסטארים. כשהיה ברור שמראדונה לא ימשיך בברצלונה, ב־1984, אחרי שסולק מהמג־רש בגמר הגביע, שילם פרלאנו 8 מיליון דולר ורכש אותו. במקביל רכשה נאפולי את הקשר הבינלאומי המצויין סלבאטורה באניי ובהמשך גם את הבינלאו־מי פרננדו דיינאפולי.

דייגו, ציר הקבוצה, כבש העונה תשעה שערים, והוא מדורג במקום הרביעי בין המבקיעים, אחרי וירדיס מא.ס. מילאנו עם 13 שערים ואלטובלי מאינטר והארגנטיני דיאז מפיורנטינה עם 10 ב"א. אלדו ג'ורדאנו, הבינלאומי לשעבר, אחד מוותיקי נאפולי, כבש העונה ארבעה שערים. סלבאטורה בא־ניי ואנדריאה קרנבאלי הבקיעו 3 ב"א.

ביום ראשון הצטמצם יתרונה של נאפולי לארבע נקודות, חמישה מחזורים מהסיום, אחרי תיקו באמ־פולי.

אוטביו ביאנקי, מאמן נאפולי, אומר, שגם יתרון של ארבע נקודות לא מבטיח עדיין כתר. הוא מפנה את מרימי הגבה ל„התאבדות" של רומא, שאיבדה בעונה שעברה צ'אנס אדיר לזכות באליפות: שני מחזורים לסיום, כשהיו לה שתי נקודות יתרון על יובנטוס אירחה רומא את קבוצת התחתית לצ'ה ו„נוצחה במגרשה 3:2. „יובה" גנבה לה את התואר מתחת לאף.

ביאנקי לא אהב את ה„קרנבל", שהתחולל אחרי הנצחון השני על יובנטוס: שיירות מכוניות צופרות בעיר, דימעות שמחה, ריקודים, הנפת דגלים עמוק לתוך הלילה. החוגגים היו רבבות אוהדים, שלא השיגו כרטיסים למשחק ויצאו לרחובות, כדי להתפ־רק אחרי היצמדות ממושכת לאוזניות. „למען השם, זה מוקדם מדי", אמר.

האומנם, דייגו?

מה נותר לנאפולי

- במחזור ה־26 (ביום א') – בחוץ מול ורונה
- במחזור ה־27 (ב־26.4) – בבית נגד א.ס. מילאנו
- במחזור ה־28 (ב־3.5) – בחוץ נגד קו־מו
- במחזור ה־29 (ב־10.5) – בבית נגד פיורנטינה
- במחזור ה־30 (ב־17.5) – בחוץ נגד אסקולי

דייגו ארמנדו מראדונה במדי נאפולי. מכוכב־על הוא הפך השנה לכוכב־על מנהיג. כשדומה היה כי הוא יישבר (התביעה לאבהות, המסמרים שזזו בכף הרגל, ההצעות מריאל, באיירן וטוטנהאם – הכל „בא עליו" ביחד) ידע להתאושש בצורה נפלאה

פוסטר השבוע

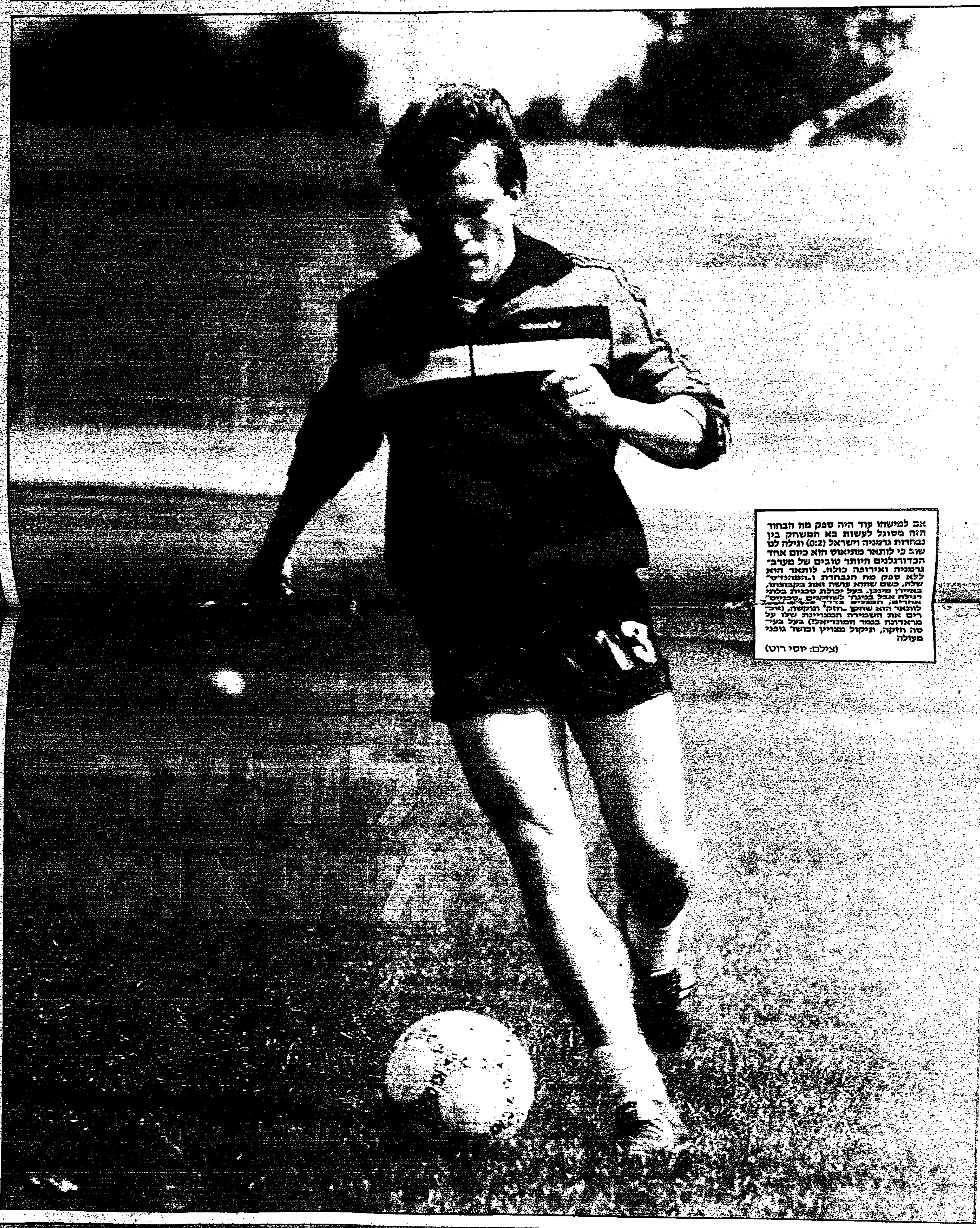

אם למישהו עוד היה ספק מה הבחור הזה מסוגל לעשות בא המשחק בין נבחרות גרמניה וישראל (0:2) וגילה לנו שוב כי לותאר מתיאוס הוא כיום אחד הכדורגלנים היותר טובים של מערב־גרמניה ואירופה כולה. לותאר הוא ללא ספק מח הנבחרת ו„המהנדס" שלה, כשם שהוא עושה זאת בקבוצתו, באיירן מינכן. בעל יכולת טכנית בלתי רגילה אבל בניגוד לשחקנים „טכניים" אחרים, המגיעים בדרך כלל [illegible] לותאר הוא שחקן „חזק" ונוקשה, (זוכרים את השמירה המצויינת שלו על מראדונה בגמר המונדיאל?) בעל בעיטה חזקה, תיקול מצויין וכושר גופני מעולה

(צילם: יוסי רוט)

SABI LINE

תווי קניה בשווי 500 שקל למוצרי אופנת SABI LINE יוגרלו כל חודש בין שולחי התלושים שיופיעו במקום זה. את התלושים יש לשלוח ל„ידיעות אחרונות" ת.ד. 9192 ת"א, מיקוד 61091 עבור „הגרלת הפוסטר".

תלוש מספר 56

צ"יד התארים מאינדיאנה

ד"ר בובי ומיסטר נייט. בובי נייט – מאמן כדורסל מעולה, בעל שלושה תוארי אליפות המכללות ומדליית זהב אולימפית. בובי נייט – איש גס רוח, זורק כיסאות על שופטים, תוקף שוטרים ● יתכן שדווקא השילוב הזה, הוא שעושה את מאמן מכללת אינדיאנה, למאמן המדובר ביותר בארה"ב, בשנים האחרונות

כדורסל אמריקני/ עדי דיסקין

בובי נייט בצילום מלפני כמה שנים. אחד התחביבים הגדולים שלו הוא צייד. יש לו שלושה תארי אליפות עם אינדיאנה ומדליית זהב אולימפית

רוברט מונטגומרי נייט. ידוע יותר כבובי נייט. אמרת בובי נייט, אמרת באותה נשימה מכללת אינדיאנה. אמרת – כדורסל. אמרת גם בית ספר לכדורסל בכל מובניו. בית ספר נוקשה עם משמעת ברזל באימונים ובמשחקים. מאמן, ד"ר לכדורסל, הדורש וחותר כל הזמן לשלמות שכאילו אינה ניתנת להשגה. מאמן המלמד את שחקניו כדורסל, אבל גם מחנך אותם להיות אזרחים טובים בעלי תואר אקדמאי.

אבל כמו הסיפור המפורסם על ד"ר ג'קיל שהפך בלילות למיסטר הייד הרצחני, כך ישנו גם מיסטר נייט. אדם גס רוח, חצוף, מנבל פיו, גוער וכועס על כולם ומשתולל. כך, למשל, הואשם בתקיפת שוטר בפורטו־ריקו בעת משחקי פאן־אמריקה 1979. הוא הורשע שלא בפניו, ונידון לשישה חודשי מאסר. בשנה שעברה זרק כסא על שופט, ששריקותיו לא נשאו חן בעיניו.

ב־28 במרץ השנה, יום שבת, התקיימו בניו אורלינס שני משחקי חצי הגמר על אליפות המכללות. ה"פיינאל פור". בובי נייט הוליך את שחקני מכללת אינדיאנה (המכונים ההוז'רס), עד לשלב המכובד הזה.

מכללת אינדיאנה ממוקמת בעיר בלומינגטון במדינת אינדיאנה (זוכרים את הסרט "תרגילים בהתבגרות" על נער השואף להיות רוכב אופניים מקצועי כמו האיטלקים, ומתגרה בסטודנטים המקומיים? זאת העיירה וזו המכללה). בלומינגטון מרוחקת יותר משעתיים טיסה מניו אורלינס. נייט הגיע עם הקבוצה לניו אורלינס רק ביום שישי בצהריים. שאר שלוש המכללות הגיעו מוקדם יותר. מדוע? נשאל. "כדי שיפסידו כמה שפחות שעורי לימוד, ולא יאלצו לעמוד בפיתוי שמציבות מסבאות הרובע הצרפתי".

במשחק חצי־הגמר התרגז על החלטת שופטים, ספג עבירה טכנית, ואחריה נתן אגרוף למכשיר הטלפון של המזכירות. אבל נייט וההוז'רס חזרו לבלומינגטון עם התואר. השלישי של נייט ב־16 עונותיו במכללה מפורסמת זו.

● רק הסבתא הבינה

רוברט מונטגומרי נייט נולד באוקטובר 1940 בעיירה אורוויל, מדינת אוהיו, למשפחה דלת אמצעים. שני הוריו עבדו קשה כדי לגדל את בנם היחיד, ולא כל כך אהבו את אהבתו הגדולה, הכדורסל. רק הסבתא הבינה אותו, ותמכה בו לכל הדרך. המתנה היקרה ביותר שיכול היה להעניק לה היתה זכייתו, במדי מכללת אוהיו סטייט, בתואר האליפות באביב 1960. שבוע לאחר מכן נפטרה.

הבחור גבה הקומה, 1.95 מ' היה כוכב ביה"ס התיכון בעיירת הולדתו, וכבר אז נודע במזגו הסוער. בשנתו האחרונה העליב את מאמנו כשסרב להיות מוחלף במהלך משחק, ונענש בהרחקה לחודש.

הוא נחשב לקלע מצטיין מטווח בינוני, בעיקר נגד שמירה אזורית, ומאז אימץ לעצמו פילוסופית משחק. אצלו לא שומרים אזורית. רק אישית. כשנשאל מדוע, ענה על משקל אימרתו המפורסמת של גראצ'ו מרקס: "איני רוצה להשתמש בשמירה אזורית כדי ששחקנים בינוניים כמוני יוכלו להתבלט".

לאחר ביה"ס התיכון הצטרף למכללת אוהיו סטייט. יחד איתו שיחקו בקבוצה, ג'רי לוקאס וג'ון האבליצ'ק, שניהם אגדות באנ.בי.איי. לוקאס שיחק בניקס. האבליצ'ק היה במשך שנים שם נרדף לסלטיקס.

נייט לא היה כוכב כמותם. הוא היה שחקן ספסל נרגן, עצבני ומעצבן, שכונה הדרקון, לא בגלל פיו יורק האש או אפו השבור (מזכרת ממשחק פוטבול), אלא מפני שסיפר לחברה כי הוא מנהיג חבורת אופנועים קנאית "הדרקונים".

בארבע שנותיו במכללה זכה רק פעמיים להיכלל בחמישיה הפותחת ובכל זאת היה מהשחקנים הידועים בה. באחת הנסיעות לניו־יורק "סחב" שני בקבוקי יין ממסעדה ידועה, ו"לקח במשיכה" 3 עניבות מחנות כלבו. בחוצפה אופיינית ניגש לאיש הבטחון, והחל לדבר איתו על כדורסל.

● אוטוביוגרפיה בגיל 16

בובי נייט רצה, מאז ומתמיד, להיות מאמן כדורסל. בגיל 16 כתב אוטוביאוגרפיה שכותרתה, "היה בסדר עד עכשיו", ובה כתב על רצונו להיות מאמן כדורסל. הוא פרפקציוניסט. תמיד חותר לשלמות, לומד שיטות של מאמנים אחרים, ומנסה לישמן על חניכיו.

כשגמר את המכללה בשנת 1962, ונוכח שאף קבוצה באנ.בי.איי לא תציע לו חוזה כשחקן, היה ברור לו כי יהיה מאמן. המשרה הראשונה היתה עוזר בבי"ס תיכון. במשחק הראשון בו הדריך, שבר בכעס לוח עליו בוצעו רישומים.

כעבור שנה קיבל משרת עוזר מאמן באקדמיה הצבאית היוקרתית בווסט־פוינט. שנה לאחר מכן, כשהיה בן 24 מונה למאמן הראשי.

ב־1971, לאחר מספר עונות מוצלחות בווסט־פוינט, מונה למאמן ראשי במכללת אינדיאנה, אחת המכללות בליגה היוקרתית ה"ביג 10" (עשר הגדולות), בה משחקת גם מכללת אוהיו סטייט בה למד.

עד שהגיע היתה אינדיאנה ידועה בעיקר בזכות נבחרת השחיה שלה, אותה אימן דוק קאונסילמן. הכוכב שלה באותן שנים היה מארק ספיץ.

כיום, נבחרת הכדורסל היא גאוות המכללה. אולם הספורט בקמפוס בבלומינגטון סגור ומסוגר כאשר נייט מקיים שם אימון. רק יחידי סגולה זוכים בכבוד להכנס. באולם עצמו מדבר ומקלל רק אדם אחד. יתר הרעשים הם קולות הכדורים הקופצים וחריקות נעלי הספורט.

נייט בוחר את השחקנים לקבוצתו מתוך מבחר עצום של שחקנים השואפים לשחק תחתיו. אחרי הטובים באמת, הוא מחזר (כמו כל מאמן אחר במכללות). בשיתוף עם פסיכולוגים במכללה, קבע קני מידה בהם חייב כל מועמד לעמוד. רק אז יתחילו החיים הקשים. "נכון" אמר פעם נייט, "אני מציק לפעמים לנער הבא אלי למכללה. בדרך כלל במגעינו הראשונים. איני מתכוון לשבור אותו. אני מנסה להסביר לו מי הבוס, וליצור בכך את התנאים האידיאליים לחינוכו ועיצובו כשחקן וכאדם".

● לארי בירד ברח ממנו

והוא דורש מהם הרבה מאד, גם מחוץ לאולם. הם צריכים להיות תלמידים טובים, לטפח את הופעתם (הוא בורק תספורת ואוסר לגדל שפם או זקן). ביום המשחק עליהם להופיע עם ז'קט ועניבה. הוא אוהב ז'קטים משובצים או אפודה לבנה או ארומה, צבעי המכללה. את העניבה אף פעם לא יהדק. מין רישול ספרטיבי מתוכנן היטב.

בנוסף להשיגיו עם אינדיאנה (שלוש אליפויות), עומדת לזכותו הזכיה במדליית הזהב בכדורסל באולימפיאדת לוס־אנג'לס. הוא הכין לאולימפיאדה את הנבחרת הטובה ביותר שהעמידה ארה"ב מעולם. מי שחזו בטורניר הכדורסל בלוס אנג'לס ראה כיצד הממו ג'ורדן וחבריו את כל הנבחרות שהתייצבו מולן. הרוסים יכולים לברך על החרם שהטילו על לוס־אנג'לס. גם להם לא היה שום סיכוי מול הלהקה של נייט. אגב, צ'ארלס בארקלי היה המנופה האחרון מהצוות של לוס אנג'לס, כי הוא לא היה ממושמע מספיק עבור נייט.

הרבה מהשחקנים שגידל באינדיאנה שיחקו ומשחקים באנ.בי.איי. שניים מהמפורסמים ביותר כיום, לא נמנים עם חסידיו. לארי בירד יליד מדינת אינדיאנה נסע רק 70 מייל כדי להצטרף למכללה, אבל ברח ממנה כעבור חודש. עד היום יש התולים זאת ברגישותו להתנהגות של נייט, אם כי בירד סיפר, כי כבן כפר לא יכול היה להסתגל לגנדרנות הנדרשת משחקני הקבוצה. אייזיה תומאס גם הוא בן טיפוחים של נייט, אבל אחרי שהוביל את הקבוצה לתואר בשנת 1981, החליט שדי לו, ועבר למקצוענים לפני שסיים ארבע שנות לימוד.

ומשהו על יחסו לעתונאים. נייט: "כולנו לומדים לכתוב בכתה ב', אבל אחר־כך יש אחרים מאיתנו שפונים לדברים אחרים". ובהזדמנות אחרת אמר: "כיצד הם יודעים מה לכתוב על כדורסל? באיזו זכות הם מבקרים ונותנים עצות? מי מהם היה שחקן או מאמן?"

יש מספר מאמנים בארץ שיסכימו עם כל מילה של בובי נייט.

השוטר התגרה, נייט קילל ודחף

הכבוד הלאומי חשוב מאד לנייט. אולי על רקע זה ניתן להבין את התקרית שהייתה לו בפורטו ריקו, במשחקי פאן־אמריקה 78.

נייט הכין קבוצה נהדרת, שכללה בין היתר את קורין מקדניאל, ראלף סמפסון, קייל מייסי, ונער בן 18, אייזיה תומאס, שרק סיים בי"ס תיכון.

המקומיים, שאינם אוהבים את העובדה שארה"ב איננה מוכנה לתת להם עצמאות (פורטו ריקו, היא למעשה אי חסות של ארה"ב) התגרו באמריקנים, והמשטרה המקומית לא כל כך עזרה לאורחים. [illegible] על השחקנים ועל משפחותיהם, סיפר נייט.

ההתפוצצות החלה כאשר נבחרת הנשים של ברזיל נכנסה לאולם רבע שעה לפני שנייט סיים. הוא ביקש מהן לצאת תוך [illegible], אבל שוטר מקומי התפרץ ואמר: "אני אומר מה לעשות, הן לא תצאנה".

יותר לא היה נייט צריך, [illegible]

אולפרד, לא אלפורד

[illegible]

אשדות יעקב, חוזרים למפה

קט־סל/זאב הרצברג

זוהי קבוצת הפועל אשדות־יעקב איחוד. כורעים, מימין: עמית אלתר, פלד ברקאי, מתן זקצר, הדר שושני, תמיר גל, אמנון פייקוב, ענבר אלתר, דרור ניב, אבנר אלתר (צילם: אורי ניב)

להפועל אשדות־יעקב איחוד מסורת מפוארת בכדורסל הישראלי. שנים רבות היתה לה נציגות בליגה הלאומית ובנבחרת ישראל, עד שהחל עידן האמריקנים. באחרונה שוב יש ניצנים של תשתית טובה, לדברי אנשי הכדורסל במקום.

■■■

להלן לקט מתוצאות המשחקים שהתקיימו עד המחזור השישי של הסיבוב השני:

בנים

גליל־עליון

הפועל בית־הלל – הפועל נאות־מרדכי 27:47; הפועל דפנה – הפועל כפר־גלעדי 37:49; הפועל קרית־שמונה – הפועל עמיר 26:57; הפועל שמיר – הפועל שדה־נחמיה 23:34.

צפון

הפועל מולתא – הפועל יפתח 48:69; הפועל מלכיה – הפועל יראון 33:43.

רמת־הגולן

הפועל רמות – הפועל קצרין 36:37.

עמק־הירדן

הפועל אפיקים – הפועל כפר־תבור 26:52; הפועל נהראר – הפועל דגניה ב' 25:48.

בית־שאן

הפועל בית־שאן – מכבי בית־שאן 15:28; הפועל מעוז־חיים – הפועל חפציבה 23:25; הפועל עין־חרוד מאוחד – הפועל ערבה בית־השיטה 22:41.

עמקים

הפועל גבע – הפועל היוגב 10:66; הפועל קיבוץ יזרעאל – הפועל חבר רמ"און 16:49; הפועל קרית־טבעון – הפועל עוגר עפולה 30:33.

חיפה

אליצור קרית־אתא – הפועל בנירנהריה 31:39; מכבי חיפה הר־הכרמל – אליצור עכו 21:47; הפועל חיפה – מכבי כרמיאל 35:48; מכבי קרית־ביאליק – מכבי כרמיאל 42:58.

שומרון

הפועל ג'ת – מכבי אפרוחים חדרה 24:34; הפועל גבעת־אולגה – הפועל יהודה פרדס־חנה 12:42; הפועל מעגן־מיכאל – בית"ר בנימינה 15:45; מכבי מיקי חדרה – הפועל חדרה 14:60.

נתניה

הפועל בית־יצחק – הפועל גבעת־חיים איחוד 31:54; הפועל נורדאו נתניה – מכבי נתניה 22:35; הפועל כפר־חיים – הפועל מגל 28:31; הפועל כפר־ויתקין – הפועל נורדאו נתניה 21:67.

שרון

הפועל געש – אליצור כפר־סבא 18:47; הפועל חרות – אליצור מ.ס. נתניה 34:41; הפועל שקר רעננה – מכבי רעננה 10:104; מ.ס. אבן־יהודה – הפועל חרות 19:29.

רעננה

הפועל ארז רעננה – מכבי דרום רעננה 18:44; מכבי הוד־השרון – א.ס. יחדיו רעננה 25:48; הפועל אלון רעננה – בני־הרצליה 0:2.

פתח־תקוה

הפועל אורן רעננה – א.ס. ברוש רמת־השרון 16:54; הפועל נרקיס גבעתיים – הפועל מורעים 27:29; מכבי אלונים תל־אביב – הפועל עינת 40:44; מכבי חצב הוד־השרון – מכבי מורח רעננה 25:36.

דן

בית"ר רמת־גן – סער רמת־גן 22:13; מכבי רמת־אביב – מכבי דרום תל־אביב בת־ים 29:43; מכבי שמעוני פתח־תקוה – הפועל חצב חולון 30:33.

תל־אביב

מכבי פתח־תקוה – בית"ר תל־אביב 16:38; הפועל הדס גבעתיים – אס"א תל־אביב 19:39; מכבי ניצן ראשון־לציון – מכבי תל־אביב 46:65; אליצור ארז קרית־אונו – מ.מ. גבעת־שמואל 29:30.

שפלה

אליצור קרית־אונו – מכבי שביט תל־אביב 38:49; הפועל בני־ברית יפו – אליצור קרית־אונו 30:64; מכבי רמת־חן – מכבי רמת־גן ברוך 22:62; מ.ס. רמת־אפעל – בני־יהודה רוקח 39:51.

מרכז

אליצור בת־ים – בני־יהודה תל־אביב 40:58; מכבי תל־אביב בת־ים – הפועל יהוד 13:62; מתנ"ס תל־כביר מכבי – מכבי יפו 42:43; אליצור ראשון־לציון – אליצור נוה־דוד רמלה 22:57.

שורק

הועל גבעת־ברנר – אליצור סיני ראשון־לציון 10:38; מכבי גפן ראשון־לציון – הפועל נס־ציונה 24:32; הפועל ראשון־לציון – מכבי רחובות 26:37; הפועל נצר־סירני – הפועל אסא נס־ציונה 15:41.

ירושלים

הפועל ירושלים – הפועל צובה 9:60.

דרום

הפועל יד־מרדכי – אליצור אשקלון 31:34; הפועל דורות – הפועל כפר־עזה 20:25.

נגב

אליצור נתיבות – הפועל ערד 23:35; הפועל באר־שבע – הפועל אשכול 4:36; הפועל בארי – הפועל הבל־איילות 22:45.

לאבשלום רובין
שפע ברכות
לרגל קבלת המינוי
שוקי ואלישע קוסטרינסקי
י. קוסטרינסקי ביטוחים
אלנבי 94 ת"א טל. 614646

ברכות לאבשלום רובין – מנכ"ל חברת ישראדיסק
לרגל קבלת המינוי: יו"ר איגוד יצרני התקליטים

לאבשלום ידידי
ברכות חמות
התקליט־חיפה
מפיקי הגבעתרון
דב זעירא

לאבשלום רובין
עם קבלת המינוי:
יו"ר איגוד יצרני התקליטים
שא ברכות!
בני ואברהם
קרליט
הבנאי 34 חולון

לאבשלום רובין
אתך לאורך כל הדרך
סטפן וחיים דור
הרולד סטודיו'ס
אולפני הקלטה
בע"מ

לאבשלום רובין
כה לחי!
הסניף הישראלי של
הפדרציה הבינלאומית של
תעשיית התקליטים

לאבשלום רובין
עם קבלת המינוי
ברכות מכל הלב
אילנה ויעקב
ברטלר

לאבשלום רובין
שפע איחולים לקבלת המינוי:
יו"ר איגוד יצרני התקליטים
צוות עובדי
גמא־סקן

לאבשלום רובין
עם קבלת המינוי
עלה והצלח!
ישראפון
תעשיית תקליטים וקלטות
בע"מ
איציק אלשייך

לאבשלום רובין
לרגל קבלת המינוי:
יו"ר איגוד יצרני התקליטים
עלה והצלח
חברת הד ארצי

לאבשלום רובין – שא ברכה
יונאטקס בע"מ
מפיצי תקליטי ליידר מעולים TELARC DIGITAL
לילנבלום 29 ת"א טל' 656776

מצטרפים לברכות רויטל פרידמן ופרסום אורן, תושיה 6 ת"א טלפון 331251

ידיעות אחרונות העיתון של המדינה.

אַסְטְרוֹנוֹמְיָה – מַדַּע הַכּוֹכָבִים

משנים מעולם אחר

מאת יבשם עוזר

האסטרונומיה (תכונה) היא המדע העתיק ביותר. בניגוד למדעים אחרים, העוסקים גם בנסויים, האסטרונומיה נאלצת בינתים להסתפק בתצפיות וחשובים בלבד. וזאת בשל רחוקם הרב של נושאי המחקר שלה, הכוכבים וכוכבי־הלכת. האסטרונומיה חוקרת את מקומותיהם של גרמי השמים; היא מתחקה אחר תנועותיהם ומנסה לעמד על החקיות השלטת בתנועות הללו.

האסטרונומיה היא, כאמור, מדע עתיק ביותר. כבר האדם הקדמון הבחין בזריחתם ושקיעתם של השמש, הירח והכוכבים, וכן גם בתקופות הירח השונות, מן המולד ועד להתגלותו של הירח המלא. שבטים קדומים הבחינו גם בשנויים החלים במקומם של הכוכבים בהתאם לעונת השנה. בסין, בהודו, במצרים ובבבל נערכו כבר בימי קדם תצפיות אסטרונומיות ממשכות, שבעזרתן נתן לחזות מראש את לקויי החמה והלבנה. עם כל הצלחותיהם, טעו האסטרונומים הקדומים טעות שמקורה בדעה קדומה, לפיה הארץ היא "קרקעיתו של העולם", ואלו הכוכבים "מרחפים מעליה בשמים".

המדען הראשון שטען כי הארץ אינה נמצאת במרכז היקום, היה התוכן (אסטרונום) הפולני ניקולס קופרניקוס, שחי במאה השש־עשרה. הוא חשב ומצא, כי כוכבי־הלכת אינם סובבים סביב כדור־הארץ, כי אם סביב השמש, ואף הוכיח שהארץ עצמה סובבת גם היא סביב השמש. התאוריה הזאת, שעמדה בנגוד גמור למה שנראה לעין, חוללה מהפכה של ממש באסטרונומיה, שמפרותיה אנו נזונים עד היום הזה. את התנופה המדעית הגדולה קבלה האסטרונומיה בימיו של המדען האיטלקי גלילאו גליליי (מאות 16–17). בעזרת ההמצאה החדשה – הטלסקופ – גלה גליליי הרים על פני הירח, את ארבעת ירחי צדק הגדולים ואת תקופות השנה של כוכב הלכת נגה.

מאז גלילאו צעדה האסטרונומיה קדימה במהירות רבה. הוכחת קיומו של כח הכבד (המשיכה) על־ידי האנגלי יצחק ניוטון אפשרה לחשב בדיוק את הכחות המשפיעים על תנועת כוכבי־הלכת בחלל. נבנו טלסקופים גדולים, שבאמצעותם נתן לצפות בגרמי שמים מרחקים. התברר כי ממדי היקום גדולים בהרבה ממה שהניחו התוכנים הקדומים.

כיום משתמשים האסטרונומים בטלסקופים מיחדים, הסוקרים את היקום באמצעות גלי רדיו. טלסקופים אלה מסגלים לבחון את הנעשה ביקום במרחק מיליוני שנות־אור מאתנו. מכשירי תצפית חשובים, המסיעים כיום לתוכנים, הם הטלסקופים המצבים בחלל על גבי לוינים: טלסקופים אלה אינם משפעים מן האטמוספירה של כדור־הארץ, כך שהתמונה המתקבלת באמצעותם חדה, נקיה ואמינה הרבה יותר.

פִּצּוּחִים

מאת מתתיהו ואבירם עופר

חידה מספר 30

זוהי חידת־בדיחה במסגרת חידות הגפרורים. ומדוע אנו קוראים לה חידת־בדיחה? מפני שהפתרון שלה מבדח. החידה מופיעה, בין השאר, בספרו של מקסי פרוק.

לפנינו ארבעה גפרורים. כדי לקבל ריבוע, יש להזיז גפרור אחד.

מבוקשים שני פתרונות.

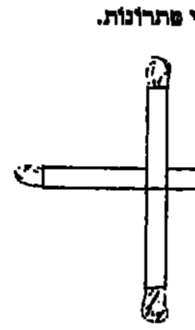

*

פתרון חידה מספר 27

שטח המשולש הוא 4 כפול 3 חלקי 2 = 6 „גפרורים מרובעים". לפיכך יהיה השטח הנוצר מתריסר הגפרורים, קטן בשני „גפרורים מרובעים", כלומר – 4 „גפרורים מרובעים".

★ ★ ★

את הפתרונים אנא שילחו לפי הכתובת: שעשועון „ידיעות אחרונות לילדים", ת.ד. 1431 תל־אביב, 61091.

בין הפותרים יוגרל רדיו טרנזיסטור.

פינת הילדים

הַקֶּשֶׁת

מִי הִיא זוֹ שֶׁעוֹמֶדֶת כָּאן?
זוֹ הַקֶּשֶׁת בֶּעָנָן.
שֶׁלֶל גְּוָנִים הִיא פֹּה לוֹבֶשֶׁת,
צְבָעִים יָפִים לָהּ עַד מְאֹד:
אָדֹם, צָהֹב, כָּתֹם, וָרֹד.
מְשַׂחֶקֶת הִיא בְּמַחֲבוֹאִים
עִם חַבְרֶיהָ, הָעֲנָנִים.
אוֹתָהּ הַשֶּׁמֶשׁ מְחַמֶּמֶת
וּלְבַסּוֹף – הִיא נֶעֱלֶמֶת.

אַיָּלָה הַפְּלָו, בַּת 10, פֶּתַח־תִּקְוָה

*

הַחֹרֶף הַמּוּזָר

בְּבֹקֶר יוֹם שִׁשִּׁי, בְּבֹקֶר קַר,
יָשַׁבְתִּי לְיַד הָאָח וְחִבַּרְתִּי
שִׁיר מוּזָר:
כָּתַבְתִּי עַל עֲנָנִים וְעַל רְעָמִים
וְעַל הַבְּרָקִים הַנּוֹצְצִים
עַל הַשְּׁלוּלִיּוֹת שֶׁעוֹשׂוֹת גַּלִּים
וְעַל מַגָּפַיִם שֶׁדּוֹמִים לְסַנְדָּלִים,
עַל גֶּשֶׁם שֶׁעוֹלֶה מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה,
עַל אֵיךְ שֶׁחִקַּתִּי עִם נֶחָמָה
וְלֹא יָדַעְתִּי לָמָה.
בְּקִצּוּר, זֶה גֶּשֶׁם מוּזָר
שֶׁכָּתַבְתִּי עָלָיו בְּבֹקֶר יוֹם שִׁשִּׁי,
בֹּקֶר קַר!

נָדָב לֵוִי, כִּתָּה ד', מוֹשָׁב תַּלְמֵי אֵלִיָּהוּ

מִי מְפַחֵד מִנִּמּוּסִים?

מאת אבא איתמר

נעים מאד

חפצים ואבזרים רוכשים בכסף.

חברים רוכשים בטוב־טעם, בעין בוחנת וביחס נכון לאדם.

הכרנו חבר חדש. אם הוא נחמד, למה לא נביא אותו הביתה? זוהי הוכחת אמון וכבוד שאנחנו מעניקים לו בכך שמכניסים אותו לביתנו.

ואיך מביאים חבר הביתה? האמנם די בפתיחת הדלת לפניו? לא ולא. יש לבוא אתו עד לדלת, לפתוח אותה ולהציג את החבר העומד בפתח (הידיים לא בכיסים!): „אמא, אבא, תכירו בבקשה את חברי יואב. יואב, הכר בבקשה את הורי". המכרים החדשים לוחצים ידיים ואומרים „נעים מאד".

ואחרי כל זה יש לנו חבר שקנינו אותו, איך אמרנו בתחילה? בטוב־טעם!

יֵשׁ שְׁאֵלוֹת? יֵשׁ תְּשׁוּבוֹת!

מָה הַהֶבְדֵּל בֵּין קִפּוֹד לְדַרְבָּן?
רִיקִי אַבּוֹלְנִיק, רַמְלָה

אָמְנָם, לְקִפּוֹד וְלַדַּרְבָּן יֵשׁ קוֹצִים, אֲבָל הֵם אֲפִלּוּ לֹא קְרוֹבֵי מִשְׁפָּחָה: הֵם שַׁיָּכִים לִקְבוּצוֹת שׁוֹנוֹת שֶׁל יוֹנְקִים.

הַדַּרְבָּן הוּא מְכַרְסֵם צִמְחוֹנִי, נִזּוֹן בְּעִקָּר מִבְּצָלִים וּפְקָעוֹת. אָרְכּוֹ שֶׁל הַבּוֹגֵר מַגִּיעַ עַד 70 ס"מ, וְהוּא יָכוֹל לְהַגִּיעַ לְגִיל מֻפְלָג שֶׁל 20 שָׁנָה.

הַקִּפּוֹד אוֹכֵל חֲרָקִים. בָּאָרֶץ קַיָּמִים שְׁלֹשָׁה מִינִים שֶׁל קִפּוֹדִים: קִפּוֹד הַחוֹלוֹת, קִפּוֹד הַמִּדְבָּר וְקִפּוֹד מָצוּי, שֶׁאָרְכּוֹ יָכוֹל לְהַגִּיעַ עַד 30 ס"מ לְאֹרֶךְ וְגִילוֹ – עַד 8 שָׁנִים.

מִלְּבַד חֲרָקִים, אוֹהֵב הַקִּפּוֹד גַּם פֵּרוֹת, אֲבָל בְּעוֹנַת הַחֹרֶף הַקָּרָה הוּא נוֹהֵג לִישֹׁן, לָכֵן פֵּרוֹת הַקַּיִץ מֻכָּרִים לוֹ יוֹתֵר.

גַּם לְקִפּוֹד וְגַם לְדַרְבָּן יֵשׁ כָּאָמוּר קוֹצִים, שֶׁהֵם גִּלְגּוּל שֶׁל שֵׂעָר. מְעַנְיֵן לַעֲקֹב אַחַר הִתְפַּתְּחוּת הַיּוֹנְקִים הָאֵלֶּה מֵרֶגַע הִוָּלְדָם עַד בַּגְרוּתָם, וְהַשִּׁנּוּיִים הַנִּכָּרִים בַּשֵּׂעָר הַהוֹפֵךְ לְקוֹצִים.

לְקוֹצֵי הַדַּרְבָּן יֵשׁ תַּפְקִיד־מְיֻחָד בְּהַשְׁמָעַת קוֹלוֹת, וְהוּא מָצוּי בְּמַרְבִּית חֶלְקֵי הָאָרֶץ.

הַקִּפּוֹדִים מִתְחַלְּקִים בָּאָרֶץ בֵּין הַמִּדְבָּר, הַחוֹלוֹת וּשְׁאָר חֶלְקֶיהָ, כְּשֶׁיֵּשׁ אֲזוֹרִים בָּהֶם אֶפְשָׁר לִמְצֹא יוֹתֵר מִמִּין אֶחָד שֶׁל קִפּוֹדִים.

בעקבות העקבות

מאת גדי טאוב

פרשת עורך־הדין המושחת

המפקח קידר ועוזרו, סמל המשטרה ברזילי, ישבו במשרד המפקח ושוחחו. לפתע נכנס אדם מבוגר, קומתו ממוצעת ושערו מאפיר.

„המפקח קידר?" שאל.

„אני", אמר קידר, „מה העניין?"

„הופניתי אליך", אמר האיש כמתנצל, „שמי דוידזון ואני עורך־דין". קידר הניד בראשו. „באתי להגיש תלונה על עורך־דין צעיר המתמחה במשרדי", המשיך דוידזון, „יש לי הוכחות שהוא מוכר מידע סודי של לקוחות. עקבתי אחריו ונוכחתי במו עיני".

„רק רגע אחד", אמר קידר, „קח כסא וספר לנו הכל בצורה מסודרת".

האיש התישב ופתח: „עקבתי אחריו אתמול וזה מה שעשה הבחור, ששמו עמי חסון, במשך היום: אחר הצהרים הוא בילה בביתו. בשמונה ושלושים בערב חזר למשרד והעלה אור בחדרו. אחרי כעשר דקות הגיע בחור צעיר ומגושם, פתח את דלת מכוניתו של חסון והתישב במושב הנהג. עברו חמש דקות נוספות וגם חסון נכנס למכונית והם נסעו לדרום העיר. שם עצרו ברחוב חשוך של מוסכים ואילו אני פניתי לרחוב צדדי שם חניתי, וחזרתי רגלי לרחוב בו הם חנו.

הברנש המגודל חצה את הרחוב והסתתר בפתח בנין. חסון יצא מן המכונית כשבידו תיק ג'ימס־בונד ונשען על מכסה המנוע. אני חששתי מאור פנסי המכונית, שלא יחשוף אותי, לכן התחבאתי מאחורי ערימת ארגזי עץ ריקים במרחק של כמאה מטרים מחסון ולא יכולתי לשמוע בבירור, אבל אני חושב שמנוע המכונית נשאר פועל. שלפתי משקפת מכיסי וצפיתי בו בדריכות. כך חלפו עשר דקות עד שכתשע ורבע הופיעה מכונית, והנתה מאחורי מכוניתו של עמי חסון. מתוכה יצא ברנש רזה וניגש אל מכוניתו של חסון מצד הכביש, כך ששני הגברים עמדו משני צדדיו של מכסה המנוע. חסון הניח את התיק שהביא על המכסה, פתח אותו והוציא מתוכו צרור ניירות. בתמורה קיבל מעטפה חומה קטנה ועבה. הברנש הצנום לקח את הניירות ופנה ללכת, כשפתאום השליך חסון את המעטפה על הכביש, צעק והחל לרדוף אחרי האיש, אבל זה היה זריז וכבר הספיק להכנס לרכבו ולהסתלק בחריקת גלגלים. בשלב זה יצא הבחור שהתחבא, נכנס יחד עם חסון למכונית ושניהם יצאו לרדוף אחרי האיש שכנראה רימה אותם. גם אני רצתי למכוניתי אבל עד שהספקתי לפתוח אותה ולהתניע כבר נעלמו כולם".

„אתה משקר, אדוני", אמר המפקח בשקט.

לסתו של האיש נשמטה ועיניו נפערו בהבעה של תדהמה.

„אני?" פלט לבסוף.

„כן. ואתה עצור!" אמר קידר והורה לסמל ברזילי לקחת אותו משם.

מדוע חשד המפקח במר דוידזון?

החידה ופתרונה ישודרו בקול ישראל, רשת א', ביום חמישי, חול המועד פסח, י"ז בניסן תשמ"ז (16.4.87) במסגרת התכנית „בראש צעיר", המוגשת משעה 14.00.

חֹדֶשׁ נִיסָן

מֵאֵת רָחֵל שִׁילוֹנִי

חֹדֶשׁ נִיסָן
הַיָּפֶה בֶּחֳדָשִׁים.
הַיָּפֶה בַּזְּמַנִּים.
נוֹשֵׂא עִמּוֹ אֶת הַיָּפֶה בַּחַגִּים
וְאֶת שִׁיר הַשִּׁירִים.

אֶת מִי נַזְמִין לַ"סֵּדֶר"?

מֵאֵת עֶדְנָה לֶוִינְשְׁטֵין

"שוב מתקרב חג הפסח," אומרת אמא ומציצה בדאגה בלוח השנה, התלוי על קיר המטבח.

"יפיו" קורא ירון. "חג הפסח זה אפיקומן, זה פיקניק בטבע, זה בגדים חדשים!"

"יפיו" קוראת נירית. "בחג הפסח השנה יבואו דודה גיל ודוד דייויד מאמריקה ויביאו לנו המון מתנות!"

"יפיו" אומר אבא, "בפסח יש לי שלשים וחמשה יום מלואים. אני אומר לכם שלום וארד דרומה. צ'או!"

"באמת יפיו" מתמרמרת אמא, "אתם חושבים רק על ההנאות שלכם ומשאירים אותי עם כל העל והעבודה. זה ממש לא יפה!"

"אמא, זו לא בעיה, באמת!" קוראת נירית, "אני אעזור לך, תראי!"

"ואני אעזור לך להכין את החרות והחרסת, כמו כל שנה," מוסיף ירון.

"טוב," נאנחת אמא, "בואו ונראה את מי נזמין לליל־הסדר." והיא מתחילה למנות את הקרואים על אצבעותיה: "סבא וסבתא מחדרה – שנים, סבא וסבתא מגדרה – כבר ארבעה. דודה יוכבד ודודה צלה עם הבעלים והילדים, זה ביחד... תשעה. כלומר, ביחד – שלשה עשר איש."

"אמא, אבל שכחת שדודה צלה הולכת לסדר אצל אמא של דוד ירחם, כי בשנה שעברה אמא של דוד ירחם הזמינה את צלה אליה."

"טוב, אז תשעה. ושכחתי את דודה ברכה עם דוד שרגא והבנות – אז שוב יש לנו שלשה עשר. ובכלל שכחתי את פאולינה שלא עוזבים אותה לבד, אז יש לנו כבר ארבעה עשר."

"רגע," אומר ירון, "לא ספרת אותנו: עוד חמשה אנשים."

"רק שלשה," גוערת נירית בירון, "הרי אבא יהיה במלואים ואסף יסע לקבוץ, אם יקבל חפשה מן הצבא."

"גם ככה יש שבעה־עשר," נאנחת אמא ומשלבת ידיה בעצבנות. "שוב לשמע את סבתא מספרת כמה קשה היה לה להכין את הדגים הממלאים, ולשמע שוב את דודה יוכבד מתנצלת על שהכפתאות שלה הצטמקו, ושוב עוד אף פעם לא קרה לה..."

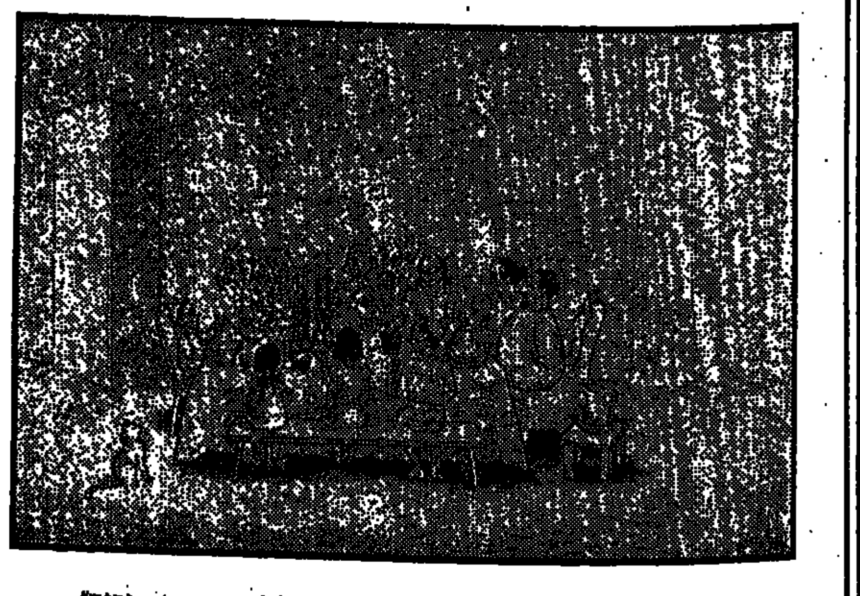

ציור של נחום גוטמן מתוך הגדה של פסח, לילדים, בהוצאת „יבנה"

"ולשמע איך סבא אליעזר מספר ביציאת מצרים בשלוה ונחת כאלו יש לו ארבעים שנה זמן..."

"ולשמע את דודה ברכה צורחת כל שתי דקות על מורן וסינו שמלכלכות את השמלות החגיגיות שעלו כל כך הרבה כסף."

"ולעמד כל הלילה מול ערמת הכלים הבלתי גמורה ולסבן, ולסבן, ולסבן, כשכלם הלכו לנוח אחרי הסדר"... מוסיף אבא.

"אבל, אבא, אתה תהיה במלואים!"

"סתם התלוצצתי. זו היתה רק משאלה," מגחך אבא.

והנה נשמעה דפיקה בדלת. נכנס הדור ומושיט לאמא מברק. אמא פותחת אותו בידים רועדות וקוראת בקול רם: "מזמינים את כל המשפחה לסדר פסח במלון בירושלים. באהבה, גיל ודייויד."

"נו, עכשו באמת טוב שמתקרב כבר חג הפסח," נאנחת אמא בהקלה, "אני כל כך אוהבת את החג הזה!..."

ספרים שכדאי לקרוא

מאת בינה אופק

ספרים לילדים לא כל כך גדולים:

קרנבל החיות, ספור מוסיקלי מאת נעה פלאס, ציורים: אמי רוגינגר. הוצאת "מסדה".

ספור מציר להפליא על היצירה הידועה קרנבל החיות מאת סן־סנס. מי שאוהב מוסיקה ומי שרוצה שילדיו יבינו ויאהבו יצירות מוסיקליות, יהנה מאד מן הספר היפה הזה.

פרוץ הבא, אח נחמד! מאה כמדר שיר, אירה ועצבה: ליאת בנימיני אריאל, הוצאת "דביר".

לנעה נולד אח קטן, והיא היתה צריכה ללמד לקבל אותו. הציורים של ליאת בנימיני אריאל קצת מחרבלים, והעמודים נראים צפופים לטעמי, אבל הספור יפה ונחמד.

– ספורים על אסנת, מאת נירה הראל, ציורים: נורית צרפתי, הוצאת "מסדה".

במסגרת הסדרה "שעת קריאה" יצא ספר ספורים מן החיים בעצוב נעים לעין, עם ציורים חביבים. כל הילדות תאהבנה, ומתר גם לבנים להשתתף. באותה סדרה יצא גם הספר מי צחק אחרון, מאת חנית בנזימן, ציורים: נורית יובל. כל מה שנאמר על הספר הקודם, נכון גם כאן. הבנות מזמנות הפעם להצטרף אל הבנים.

שְׁנַת שְׁמִטָּה

מֵאֵת עֲדוּלָה

מֵאָז סְכּוֹת רוֹאִים אוֹתָהּ
מֻטָּה וּקְפוּפָה עַל הַשָּׂדוֹת;
כֻּתֹּנֶת שְׁחוֹרָה בִּמְקוֹם חִטָּה!
כֻּתֹּנֶת בִּמְקוֹם חַמָּנִיּוֹת!

כֻּתֹּנֶת סְפוּנָה גִּשְׁמֵי בְּרָכָה,
שֶׁלֹּא תִּתֵּן חוּטִים יָפִים,
עַכְשָׁו נוֹתֶנֶת מְנוּחָה
לְדוּנַמִּים הָעֲיֵפִים.

כִּי לֹא חָרַשְׁנוּ הַשָּׁנָה
וְלֹא זָרַעְנוּ כִּמְעַט כְּלוּם;
כָּל הַמַּשְׁקִים כְּמוֹ נוֹטָה
בְּיוֹם שֶׁלֹּא צָרִיךְ לָקוּם.

כָּל הַמַּשְׁקִים כְּמוֹ מִטָּה
שֶׁלֹּא הֶחֱלִיפוּ לָהּ סְדִינִים
כִּי הַשָּׁנָה הִיא שְׁנַת־שְׁמִטָּה –
אָכֵן, חָלְפוּ כְּבָר שֵׁשׁ שָׁנִים

וּבַשְּׁבִיעִית... צָרִיךְ לָנוּחַ.
כְּמוֹ שֶׁאִישׁ־עוֹלֶה־עַל־הַר
עוֹצֵר מְעַט כְּשֶׁאֵין לוֹ כֹּחַ,

וְכָךְ הַכֹּחַ
לֹא נִגְמַר.

ובמדבר היו בולים?

איך אנחנו נזכרים במאורעות עבר? מסתכלים בתמונות ומפעילים את הדמיון או את הזכרון. כשצריך להעלות מאורעות שאירעו לפני אלפי שנים, כשעוד לא ידעו לתעד את החיים בצילומים או ציורים ריאליסטיים, אנחנו נעזרים בדמיון בלבד, ואת הדמיון של כל צייר, אפשר לשפוט על פי... הדמיון הפרטי של כל אחד מאתנו.

בסדרת בולי פסח, שהונפקה בכ"א באדר תשל"ב (7 במרץ 1972), הופיעו שלושה בולי דואר, עליהם הציורים של יציאת־מצרים, אפיית מצות וליל־הסדר. וכך הסביר לנו הצייר דרור בן־דב את משמעות הציורים שעל גבי הבולים: הבול הראשון, בערך 18 אגורות, מתאר את היהודים אוספים את הפציהם והולכים אחר משה רבינו הנושא מטה בידו. הבול השני, בערך של 45 אגורות והוא מתאר את תהליך הלישה, החירור והרדיה של המצות מתנור הלבנים. זוהי שיטה עתיקה מאד של הכנת מצות ובימינו, כשאפיית המצות נעשית במכונות חרישות ובלא מגע יד אדם, חשוב להנציח את השיטות ההן.

הבול השלישי בערך של 95 אגורות, מתאר את ליל הסדר, כשסביב השלחן מסובים בני המשפחה ואורחים. ציורי שלושת הבולים מבוססים של ציורים עתיקים שמצא הצייר בספריה עתיקה.

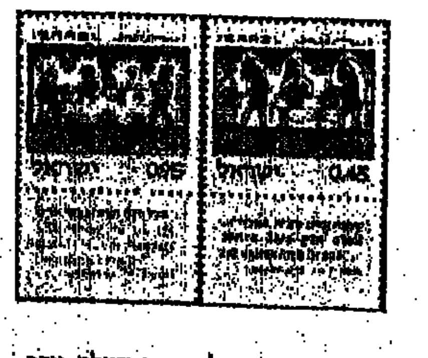

ועכשו נותרה לנו עוד שאלה אחת – האם היה דואר והיו גם בולים בתקופת יציאת מצרים?

חג שמח וכשר!

חיים לנגלבן

ידיעות אחרונות לילדים